

January 2025 | SV

This page is also available in:

- ES
- BG
- CS
- DA
- EN
- DE
- ET
- FR
- EL
- GA
- HR
- IT
- LV
- LT
- HU
- MT
- NL
- PL
- PT
- FI
- RO
- SK
- SL

Available Languages:

LEDARE

Förord av EESK:s ordförande

Under 2025 har vi ett gemensamt ansvar för att bygga ett starkare Europa

När vi nu tar klivet in i 2025 står det polska ordförandeskapet för Europeiska unionens råd redo att leda arbetet med att skyndsamt och beslutsamt ta itu med de komplexa utmaningar som avgör hur dagens och morgondagens Europa kommer att se ut. Med säkerhetsfrågan som övergripande tema lovar de polska ledarna att vägleda oss detta år som kommer att vara avgörande för EU:s resiliens, sammanhållning och utveckling.

Det polska ordförandeskapets prioriteringar återspeglar de många olika aspekterna av den övergripande säkerhetsfrågan. När det gäller inre säkerhet kommer tonvikt att läggas på att skydda gränserna och motverka desinformation, vilket påminner om att vi behöver vara vaksamma på framväxande hot. I fråga om yttre säkerhet kommer man att fokusera på att stärka försvarsförmågan, främja innovation och påskynda arbetet med utvidgningen, för att säkerställa stabilitet i vårt närområde. Samtidigt kommer säkerhet i fråga om ekonomi, energi, livsmedel och hälsa att spela en fortsatt mycket viktig roll för att säkerställa EU:s oberoende och EU-medborgarnas välbefinnande.

Inom Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) är vi redo att ge ordförandeskapets dagordning vårt fulla stöd och att dra nytta av vår unika roll som språkrör för det civila samhället. EESK kommer att bidra aktivt till diskussionerna om hur man kan upprätthålla EU:s konkurrenskraft och samtidigt se till att ingen lämnas utanför i samband med de omställningar som väntar oss – oavsett om det handlar om digitala, gröna eller ekonomiska omställningar.

Detta år kännetecknas också av politisk förnyelse, med tanke på att den nytillsatta Europeiska kommissionens mandatperiod just har inletts. Detta innebär en ny möjlighet att utforma politiska ramar och genomföra initiativ som motsvarar EU-medborgarnas förväntningar. EESK kommer att dra sitt strå till stacken genom att ge detta nya kapitel sitt stöd och se till att det civila samhällets och arbetsmarknadsparternas perspektiv står i centrum för EU:s beslutsfattande.

När vi blickar framåt, mot det 2025 som väntar oss, påminns vi om vårt gemensamma ansvar för att skapa ett starkare och mer inkluderande Europa. EESK kommer att fortsätta stå upp för rättsstatsprincipen, hållbar utveckling och social sammanhållning, och se till att det civila samhällets bidrag beaktas vid utformningen av prioriteringarna på EU:s dagordning. Tillsammans

med det polska ordförandeskapet kommer vi att sträva efter att ta itu med dagens akuta utmaningar och samtidigt bana väg för ett säkert, konkurrenskraftigt och enat Europa för kommande generationer.

Oliver Röpke

EESK:s ordförande

KOMMANDE EVENEMANG

23 januari 2025

Visning av ”Flow”, som tävlar om LUX – Publikpriset för europeisk film

3 februari 2025

Social rättvisa i den digitala tidsåldern

18 februari 2025

Vägen till det globala toppmötet om funktionsnedsättning: för en utveckling och humanitära insatser som inkluderar personer med funktionsnedsättning

26–27 februari 2025

EESK:s plenarsession

VÅR HEMLIGA GÄST

EU:s hantering av situationen i Syrien efter Assadregimen är en utmaning som handlar om att hitta jämvikt mellan humanitära behov, migrationspolitik och landets stabilisering och återuppbyggnad. Inrikespolitik och kortsiktiga överväganden riskerar att leda till att återvändanden prioriteras och påskyndas, samtidigt som samordnade och balanserade strategier skulle kunna spela en avgörande roll för att stabilisera Syrien och främja långsiktig utveckling, skriver EESK Infos hemliga gäst Alberto-Horst Neidhardt, ledande migrationsexpert vid European Policy Centre.

***Alberto-Horst Neidhardt** är senior politisk analytiker och chef för programmet för europeisk mångfald och migration vid European Policy Centre (EPC). Han arbetar med frågor om lagstiftning och politik på asyl- och migrationsområdet, EU-medborgarnas rättigheter, desinformation och migrationspolitiska frågor. Han har avlagt doktorsexamen i EU-rätt vid Europeiska universitetsinstitutet och föreläser vid katolska universitetet i Lille om migrations- och rörlighetspolitik, EU:s styrning och etiskt beslutsfattande.*

SYRIEN EFTER AL-ASAD: EU:S HANTERING AV SYRISKA ÅTERVÄNDANDE KAN BLI EN VÄNDPUNKT I MIGRATIONSPOLITIKEN

Av Alberto-Horst Neidhardt

En månad efter slutet på Bashar al-Asads brutala styre begränsar sig EU:s officiella svar i princip till tillkännagivandet av bistånd till utveckling och ekonomisk stabilisering. Det är fortfarande oklart om och när sanktionerna mot Syrien kommer att hävas. EU:s stöd kommer att vara avhängigt av skydd för minoriteter och andra garantier för vilka utsikterna är fortsatt osäkra. Syriens komplexa politiska, säkerhetsmässiga och humanitära dynamik ger vid handen att en demokratisk konsolidering kommer att ta lång tid och bli utmanande. Detta kommer att bli ett test för EU:s förmåga att tala med en röst och agera gemensamt i frågor om landets framtid. I detta läge har flera EU-länder i stället varit snabba med att lyfta fram en omedelbar och gemensam prioritering: att få fördrivna syrier att återvända till hemlandet. I december, bara dagar efter att al-Asad-regimen förlorat kontrollen över Damaskus, tillkännagav Österrike – där FPÖ:s ledare Herbert Kickl fått mandat att bilda ny regering – en ”återvändandebonus” och ett utvisningsprogram för dömda brottslingar. I Nederländerna har koalitionsregeringen under högernationalisten Geert Wilders planer på att fastställa säkra områden för återvändande. Vidare meddelade Tyskland att det skydd som beviljas syrier kommer att ”ses över och återkallas” om läget i landet stabiliseras. Andra europeiska länder har kommit med liknande uttalanden eller följer situationen noga. Mot denna bakgrund kan själva beslutet att häva sanktionerna vara motiverat av målet att få syrier att återvända snarare än av en förändrad syn när det gäller Syriens nya ledarskap.

I och med att stödet till högerextrema och invandringsfientliga partier växer i hela Europa – och med det tyska förbundsdagsvalet för dörren – riskerar medlemsstaternas vision för Syrien att styras av nationella prioriteringar och kortsiktiga valstrategier. Mellan 2015 och 2024 beviljades över en miljon syrier skydd av EU:s medlemsstater, de flesta i Tyskland. Deras närvaro har blivit en kontroversiell politisk och samhällelig fråga. I ljuset av uppmärksammade säkerhetsincidenter, hög inflation och stigande energikostnader har allmänhetens inställning i många flyktingmottagande länder blivit mindre välkomnande. I och med denna förändring har fientlig retorik och politik normaliserats. Trots uppmaningar från kommissionen och UNHCR om att en varsam hållning till återvändande bör intas skulle denna dynamik i stället kunna tvinga de europeiska regeringarna att påskynda återvändandet, även ensidigt.

Sedan al-Asad-regimens fall i december har över 125 000 flyktingar redan återvänt till Syrien, främst från grannländerna. Deras framtidsutsikter är dock mörka. Redan innan den senaste tidens händelser var över hälften av Syriens befolkning föremål för osäker livsmedelsförsörjning, och tre miljoner människor led av allvarlig svält. I och med att många hus blivit förstörda under konflikten har mottagningsläggningarna redan nått full kapacitet. Enligt UNHCR behövs nästan 300 miljoner euro till tak över huvudet, mat och vatten för dem som återvänder. EU och medlemsstaterna bör ta fram samordnade strategier för att underlätta ett säkert och frivilligt återvändande av syrier på lång sikt, men den omedelbara prioriteringen i detta sammanhang bör ändå vara att tillgodose landets humanitära behov. Att pressa flyktingar till att snabbt återvända till ett krigshärjat och instabilt land skulle i själva verket kunna slå tillbaka och ytterligare begränsa tillgången till livsmedel, energi och tak över huvudet. Ett storskaligt återvändande skulle också kunna skada den etniska och socioekonomiska strukturen i redan instabila regioner. Ytterligare en anledning till varför en balanserad och hållbar strategi är motiverad är den syriska diasporans potentiella bidrag till återuppbyggnadsinsatserna. Landet kommer att behöva ingenjörer, läkare, handläggare, lärare och kroppsarbetare på olika kompetensnivåer. Syrierna har skaffat sig värdefull kompetens och erfarenhet i Europa inom relevanta sektorer, bland annat utbildning, byggverksamhet samt hälso- och sjukvård. Det kommer emellertid inte att bli lätt att rekrytera rätt profiler. Ett permanent återvändande behöver inte heller vara en förutsättning för att bidra till återuppbyggnaden: remitteringar från EU skulle kunna spela en avgörande roll för fattigdomsminskning och hållbar utveckling. Genom diasporaengagemang skulle syrier baserade i EU också kunna bidra till att stärka de diplomatiska och kulturella banden mellan EU och Syrien efter al-Asad.

Likväl kan det bli svårt för medlemsstaterna att anta en balanserad strategi och att följa en samordnad agenda. Vissa länder kan prioritera långsiktig stabilitet och återuppbyggnaden av Syrien, så att återvändande kan ske spontant. Andra kan skynda att erbjuda ekonomiska incitament för frivilligt återvändande, eller till och med systematiskt se över syriernas status så snart den humanitära situationen förbättras, om än bara marginellt. En systematisk översyn av flyktingstatusen kommer dock att stöta på betydande rättsliga hinder och medföra avsevärda ekonomiska och administrativa kostnader. Man måste också inom varje incitament för återvändande ta hänsyn till att de flesta syrier som fördrivits till EU nu har stadgat sig, och över 300 000 har förvärvat EU-medborgarskap. Samtidigt kan de dystra ekonomiska och arbetsmässiga utsikterna i landet avskräcka även de mest motiverade från att återvända. En avgörande fråga i detta sammanhang är om syrierna kommer att tillåtas bli så kallade pendelmigranter, dvs. återvända under begränsade perioder medan de europeiska värdländerna fortsätter att erbjuda hållbara möjligheter till ett mer permanent återvändande. Dessa frågor kommer oundvikligen att flätas samman med den bredare diskussionen om EU:s migrationspolitik. Kommissionen väntas inom kort lägga fram ett förslag om en reform av EU-direktivet om återvändande. De framtida förhandlingarna om denna reform kan få avgörande momentum beroende på hur diskussionerna om syriernas återvändande utvecklas. Reformen av direktivet skulle dock också kunna leda till ytterligare motsättningar mellan EU:s medlemsstater. Med tanke på att en grundläggande omprövning av migrationspolitiken krävs för att hantera dagens utmaningar på ett effektivt sätt kommer EU:s strategi för fördrivna syrier sannolikt att utgöra en första kritisk vändpunkt i den nya cykeln.

RAKT PÅ SAK

EU står inför en allvarlig bostadskris som drivs på av stigande hyror, orimliga fastighetspriser och löner som släpar efter inflationen. Marknaden för bostäder har kommit till korta. EESK efterlyser därför brådskande åtgärder och en robust EU-strategi för bostäder, skriver Thomas Kattnig, föredragande för EESK:s yttrande Subventionerade bostäder i EU – anständiga, hållbara och till överkomliga priser.

EESK PRESENTERAR LÖSNINGAR FÖR ATT KOMMA TILL RÄTTA MED EU:S BOSTADSKRIS

av Thomas Kattnig

Stigande hyror, fastighetspriser som skjuter i höjden och löner som inte håller jämna steg med inflationen gör bostäder oöverkomliga för allt fler människor. Bostadskrisen i EU är en realitet.

Detta leder till högre hälso- och sjukvårdskostnader, produktivitetsförluster, miljöförstöring och negativa ekonomiska konsekvenser till följd av minskad köpkraft.

EESK anser som företrädare för det organiserade civila samhället att brådskande åtgärder måste vidtas för att råda bot på marknadsmisslyckandet inom bostadssektorn. Vi uppmanar därför kommissionen att samarbeta med parlamentet, medlemsstaterna och det civila samhället för att ta fram ett omfattande paket med EU-åtgärder som fastställer ramvillkor och rätten till bostad, i linje med den europeiska pelaren för sociala rättigheter och EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna.

Vi välkomnar därför utnämningen av en kommissionsledamot med ansvar för energi och bostäder och tillkännagivandet av att en EU-plan för bostäder till överkomlig kostnad kommer att läggas fram inom de närmaste 100 dagarna. Vi behöver bland annat ett EU-omfattande öppenhetsregister för fastighetstransaktioner, effektivare samordning, effektivare tillståndsförfaranden, bättre markanvändningsplanering, mark till överkomliga priser för subventionerade bostäder, mer investeringar i renoveringar och klimatvänligt byggande samt programmet ”Bostad först”, som syftar till att åter ge hemlösa trygghet och framtidsutsikter. Genom att förankra bostadsfrågan i EU:s primärrätt vill vi att boende ska erkännas som en grundläggande rättighet snarare än att betraktas som en handelsvara.

Samtidigt instämmer vi i Letta-rapportens uppmaning att subventionerat boende bör definieras bredare i lagstiftningen om statligt stöd.

EESK efterlyser dessutom en betydande ökning av det finansiella stödet till subventionerade bostäder. För det första måste offentliga investeringar i subventionerade bostäder undantas från stabilitets- och tillväxtpaktens skuldregler. För det andra bör icke-vinstdrivande fastighetsutvecklare och kooperativ, liksom kommuner, kunna få långfristiga räntefria lån via den planerade investeringsplattformen eller direkt från Europeiska investeringsbanken.

Korttidsuthyrning, som är ett problem i många större europeiska städer, minskar antalet tillgängliga bostäder ytterligare. För att få bukt med detta problem behöver vi en verktygslåda på EU-nivå med olika verktyg, såsom skatter på tomma bostäder samt hyrestak, så att medlemsstaterna kan vidta lämpliga åtgärder.

Särskild uppmärksamhet måste också ägnas åt att a) tillgodose ungdomars bostadsbehov genom riktade program såsom ”Bostad först”-modellen för ungdomar (HF4Y) och b) inkludera personer med funktionsnedsättning.

För att säkerställa att bostäder inte bara är ekonomiskt överkomliga utan även hållbara bör renovering och ombyggnation prioriteras framför nybyggnation. För att underlätta sådana renoveringar efterlyser vi en kombination av obligatoriska och stödjande åtgärder som borgar för att rättvisa klimatåtgärder kan vidtas. Det behövs finansieringsverktyg som gör det möjligt för alla, oavsett ekonomisk situation, att genomföra värme- och energirenoveringar. Samtidigt måste skyldigheter fastställas för fastighetsägare, särskilt hyresvärdar, för att skydda hyresgästerna från alltför höga hyreshöjningar till följd av att hyresvärdar vältrar över sina kostnader på hyresgästerna.

Slutligen betonar vi att bostadskrisen inte bara inverkar negativt på EU-medborgarnas livskvalitet, utan också utgör ett hot mot en välfungerande inre marknad i EU. En EU-strategi för bostäder behövs därför för att öka utbudet av bostäder, införa åtgärder för att minska byggkostnaderna, bidra till kompetenshöjning av arbetskraften, öka produktiviteten och förbättra byggindustrins miljöprestanda.

EN FRÅGA TILL ...

I april 2024 offentliggjorde Enrico Letta sin länge emotsedda rapport om framtiden för EU:s inre marknad, med titeln ”Much More than a Market”. Vid sin plenarsession i januari antog EESK ett yttrande med titeln ”Hur kan enheterna inom den sociala ekonomin stödjas på ett sätt som är förenligt med reglerna för statligt stöd? Några reflektioner med anledning av förslagen i Letta-rapporten”. Vi frågade föredraganden för yttrandet, Giuseppe Guerini, i vilken utsträckning och varför han hämtade inspiration från Letta-rapporten, där EU-institutionerna bland annat uppmanas att förbättra den rättsliga ramen för statligt stöd och göra det lättare för företag inom den sociala ekonomin att få lån och finansiering. På grundval av slutsatserna i denna rapport, hur planerar EESK att hjälpa dessa företag att följa reglerna för statligt stöd?

RÄTTVIST EKONOMISKT STÖD TILL ENHETER INOM DEN SOCIALA EKONOMIN I ENLIGHET MED EU:S REGLER

Av Giuseppe Guerini

Som framgår av titeln på Lettarapporten är EU och dess ekonomiska system och affärssystem mycket mer än en marknad. Detta beror på att EU redan från början valde att vara en social marknadsekonomi, där ekonomiskt välstånd inte bara innebär en ackumulering av välstånd utan även förmågan att säkerställa att det välstånd som handlas och byggs upp på marknaden gynnar alla.

På så sätt utgör företag inom den sociala ekonomin ett ekosystem som säkerställer solidaritet genom affärsverksamhet, vilket är en användbar modell för organisationer som är privata men ändå agerar i allmänhetens intresse.

Detta inslag, som redan tagits upp i handlingsplanen för och rekommendationen om den sociala ekonomin, identifieras i Lettarapporten. I rapporten uppmanas EU-institutionerna att erkänna särdragen hos företag inom den sociala ekonomin, anpassa inremarknads- och konkurrensreglerna samt förbättra den rättsliga ramen för statligt stöd för att säkerställa att företag inom den sociala ekonomin har bättre tillgång till lån och finansiering.

EESK har i hög grad bidragit till att säkerställa att de europeiska och internationella institutionerna erkänner både syftet med företagen inom den sociala ekonomin och den roll de spelar. Kommittén har deltagit i många initiativ och antagit många yttranden i linje med det arbete som ledde till antagandet av EU:s handlingsplan för den sociala ekonomin 2021 samt rekommendationen till medlemsstaterna 2023. Genom att avge yttranden om konkurrenspolitik och statligt stöd avseende tjänster av allmänt ekonomiskt intresse har kommittén dessutom belyst behovet av att höja tröskelvärdena för beviljande av statligt stöd av mindre betydelse och säkerställt ändringar av den förordning som godkändes i slutet av 2023. Uppmaningarna i Lettarapporten om att anpassa den allmänna gruppundantagsförordningen och förbättra finansieringen ligger i linje med EESK:s uppmaningar i olika yttranden från 2022 och 2023. Vi är därför fast beslutna att fortsätta att sprida detta yttrande för att öka erkännandet av den sociala ekonomin. Vi vill göra fler människor medvetna om fördelarna med en effektiv lagstiftning om konkurrens och statligt stöd både när det gäller företag inom den sociala ekonomin och för hela systemet för tjänster av allmänt intresse.

EESK-NYHETER

Europeiska rådets ordförande António Costa ber om det civila samhällets hjälp med att förverkliga sin vision om ett starkare och konkurrenskraftigt EU

António Costa, Europeiska rådets nya ordförande, använde sitt första framträdande vid Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) för att redogöra för sina viktigaste prioriteringar för EU. Han betonade konkurrenskraften som grunden för EU:s välstånd och underströk vikten av att man kombinerar den med sociala rättigheter för att bygga en hållbar framtid. EESK:s ordförande Oliver Röpke upprepade detta budskap och slog fast att ”konkurrenskraften måste gagna flertalet och inte bara några få”.

Under sitt anförande vid EESK:s plenarsession, bara dagar efter att ha tillträtt sin post den 1 december, efterlyste **António Costa** brådskande gemensamma åtgärder. ”Vi är på rätt spår. Vi har ställt diagnosen, vi har långtgående förslag, men vi måste ha den politisk viljan. Låt oss koncentrera oss på tillväxt, jobb och ett socialt Europa, så att dagens unga kan se tillbaka och säga: det var då vi säkrade vårt välstånd.”

Konkurrenskraft och skräddarsydda reformer utgör kärnan i António Costas agenda. Hans förslag går ut på att förnya den inre marknaden, slopa onödig lagstiftning och investera i kompetens och innovation för att stärka EU:s ekonomi. ”Vi behöver starka företag – inte för att de är billigare utan för att de är innovativa, med idéer och kvalificerad arbetskraft”, sade han. António Costa efterlyste också prestationsbaserade reformer inspirerade av NextGenerationEU: ”Det är sund logik för framtiden.” Han uppmanade medlemsstaterna att gå in i förhandlingarna om nästa EU-budget med ett öppet sinne.

”Konkurrenskraft handlar inte bara om ekonomiska mål. Det handlar om att skapa möjligheter för alla européer och att främja resiliens”, sade **Oliver Röpke**. ”Ekonomisk tillväxt måste gå hand i hand med sociala framsteg, så att ingen lämnas utanför.”

António Costa lovordade EESK:s roll när det gäller att främja den sociala dialogen och kallade kommittén ”en europeisk modell” för medborgarkontakt. ”Den sociala dialogen gör det möjligt för oss att hitta hållbara lösningar genom löpande förhandlingar mellan olika företrädare för våra samhällen. Detta är ytterst viktigt, särskilt nu”, sade han.

Under plenardebatten togs centrala frågor upp, bland annat bostadsfrågan, migration och energikostnader – frågor som António Costa angav som prioriteringar. Oliver Röpke underströk behovet av praktiska lösningar och betonade investeringar i utbildning, omskolning, ekonomiskt överkomliga bostäder och den gröna omställningen. ”EESK är fast beslutet att göra det civila samhällets röst hörd i processen med att utforma ett EU som är inkluderande, resilient och redo för framtidens utmaningar.” (gb)

EESK:s allra första bostadsforum: ”Att ha en bostad måste vara en grundläggande rättighet”

Att ha en bostad måste ses som en grundläggande rättighet och alla EU-invånare, även ungdomar och utsatta grupper, måste ha tillgång till anständiga och hållbara bostäder.

Detta är det krav som framfördes vid EESK:s bostadsforum, som hölls för första gången i samband med kommitténs plenarsession den 5 december 2024. Under debatten deltog framstående talare och ett yttrande i frågan antogs.

Efter utnämningen av **Dan Jørgensen** till kommissionsledamot med ansvar för energi och bostäder välkomnade EESK:s ordförande **Oliver Röpke** det historiska beslutet att inrätta en särskild portfölj med ansvar för bostadspolitiken inom den nya kommissionen. **Oliver Röpke** sade: ”Att ha en bostad är en grundläggande rättighet, inte ett privilegium, och vi kan inte acceptera att detta livsnödvändiga behov inte tillgodoses för utsatta befolkningsgrupper. Vi står inför en allvarlig bostadskris som påverkar nästan alla medlemsstater. Det är av absolut största vikt att hållbara och anständiga bostäder till överkomliga priser blir en verklighet för alla.”

Bent Madsen, ordförande för Housing Europe, efterlyste ett nytt perspektiv, som innebär att bostäder ses som viktig samhällsinfrastruktur, på samma sätt som hälso- och sjukvård och utbildning. ”Vi välkomnar den nya bostadskommissionärens tankegångar när han sade att vår strategi bör baseras på värden, regler och investeringar. Vi är i egenskap av offentligt kooperativ och tillhandahållare av subventionerade bostäder redo att visa vägen för de hem som våra medmänniskor och vårt samhälle behöver.”

I yttrandet ”Subventionerade bostäder i EU – anständiga, hållbara och till överkomliga priser”, som utarbetats av **Thomas Kattnig** och **Rudolf Kolbe**, konstaterar EESK att marknaden för bostäder har misslyckats. Detta problem måste rättas till genom att vi exempelvis förbättrar ramvillkoren för data, samordning och godkännandeförfaranden och reglerna för fysisk planering. Vi måste också införa en grundläggande rätt till en bostad, tillhandahålla tillräcklig finansiering, genomföra strategin ”Bostad först” för hemlösa och fokusera mer på frågan om hållbarhet och ungdomars behov. (mp)

Inte bara paralympier, utan toppidrottare

EESK höll en debatt under sin plenarsession den 5 december i Bryssel för att fira både Internationella dagen för personer med funktionsnedsättning och den olympiska andan.

EESK firade både Internationella dagen för personer med funktionsnedsättning och den olympiska andan genom att bjuda in gäster från den paralympiska idrottsvärlden – däribland den belgiska paralympiska idrottaren och mästaren **Joachim Gérard**.

EESK:s ordförande **Oliver Röpke** sade i sitt inledningsanförande att ”denna debatt belyser det akuta behovet av att ta itu med problemet för personer med funktionsnedsättning att få arbete. Trots de rättsliga ramar som finns är alldeles för många människor utestängda från arbetsmarknaden på grund av kvarstående hinder. EESK efterlyser åtgärder för att skapa inkluderande arbetsplatser, undanröja systemiska hinder och säkerställa lika möjligheter för alla. Ett Europa som konkret vill inkludera alla får inte lämna någon utanför.”

Joachim Gérard, en rullstolsburen belgisk tennisspelare och mästare, berättade för plenarförsamlingen att han, när han först började spela tennis, ofta möttes av förvåning och till och med protester över att han skulle ”förstöra spelplanen” med sin rullstol. ”Under de senaste 10 åren har det skett enorma framsteg när det gäller den roll som personer med nedsatt rörlighet kan spela inom idrotten. Jag har spelat i ett antal Grand Slam-turneringar runt om i världen, och där, liksom vid Paralympiska spelen, känner jag att jag blir alltmer accepterad som idrottare på toppnivå. Inte bara som paralympier, utan som toppidrottare.”

Anne d'Ieteren, ordförande för det franskspråkiga förbundet för handikappidrott i Belgien (*La Ligue Handisport Francophone*), framhöll att det trots de paralympiska spelens stora framgångar fortfarande finns många hinder i det dagliga livet för personer med funktionsnedsättning. ”Ett betydande antal idrottsanläggningar är fortfarande otillgängliga, med olämpliga parkeringsplatser eller undermåliga planlösningar. Sådana problem kan verka små, men sammantaget sett kan de utesluta eller avskräcka från deltagande.”

Aurel Laurențiu Plosceanu, EESK:s vice ordförande med ansvar för kommunikation, tackade **Joachim Gérard** och **Anne d’Ieteren** och förklarade att ”deras närvaro och allt de åstadkommit uttryckligen påminner oss om hur inspirerande framgångar inom idrotten kan vara för oss alla som strävar efter att uppnå vår fulla potential, samtidigt som det står klart att personer med funktionsnedsättning spelar en viktig roll i samhället och inte minst i idrottsvärlden.”

Christophe Lefèvre, ordförande för EESK:s permanenta grupp om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, pläderade för att en EU-mekanism för tillgänglighet med tillgänglighetsindikatorer inrättas på områden som hållbara bostäder, idrott, rättvisa och utbildning, medan **Pietro Vittorio Barbieri** (medlem i den permanenta gruppen) tillade att ”det är mycket viktigt att alla personer med funktionsnedsättning som bor i Europa har tillgång till idrott och utbildning, så att vi alla får ta del av samhällets goda på lika villkor.” (lm)

Det civila samhället driver på förändringar på den afrikanska kontinenten

Vid plenarsessionen i december stod EESK värd för en debatt om demokrati i Afrika med företrädare från Afrikanska unionens ekonomiska, sociala och kulturella råd (ECOSOCC). Båda sidor var eniga om att det civila samhället är drivkraften bakom ett framgångsrikt partnerskap mellan EU

och Afrika som bygger på jämlikhet och som främjar civil och social dialog.

Vid plenardebatten, där man även antog yttrandet *”Demokrati i Afrika: nuläge och framtidsutsikter – vilken roll kan EESK spela?”*, upprepade EESK sitt åtagande att stärka det strategiska partnerskapet med Afrikanska unionen och stödja initiativet till ett gemensamt åtagande för att främja värdena demokrati, inkluderande dialog och hållbar utveckling. Förra året undertecknade EESK och ECOSOCC samförståndsavtalet.

Kyeretwie Osei, programansvarig vid ECOSOCC förklarade på ECOSOCC-ordförande **Khalid Boudalis** vägnar: ”Vi har ett viktigt arbete när det gäller institutionsuppbyggnad för att befästa demokratiska institutioner på hela kontinenten och se till att vi kan upprätta en god samhällsstyrning genom att bland annat undanröja och minska korruptionen och skapa utrymme för medborgarna att uttrycka sig. Det civila samhället är centralt för detta mål.

EESK:s ordförande **Oliver Röpke** betonade att ”samarbetet med ECOSOCC är avgörande när det gäller att främja det civila samhällets roll i Afrika. Det civila samhället bör delta i beslutsprocessen och ta itu med ytterligare utmaningar, såsom klimatförändringarna, hållbar utveckling och migration.”

I sitt yttrande tar kommittén upp dessa utmaningar och intar ståndpunkten att man, tillsammans med erkända företrädare för plattformar för det civila samhället i Afrika, kan bidra till att främja demokratiska värden, försvara de mänskliga rättigheterna och bidra till att försvara demokratiska regimer i Afrika.

Carlos Trindade, EESK-ledamot och föredragande för yttrandet, menade att EU:s strategi för att utveckla demokratin i Afrika bör bygga på ett förhållande mellan jämlikar, med beaktande av kontinentens komplexitet när det gäller ekonomisk utveckling, mångfald och geopolitiska intressen.

Sifa Chiyoge Buchekabiri, regiondirektör och vd för ICA-Africa (internationella kooperativa alliansen-Afrika), talade om vikten av att stärka kvinnors egenmakt i Afrika. ”Att främja kvinnors egenmakt är avgörande eftersom kvinnor ofta utgör ryggraden i hushållen. Genom att ge kvinnor egenmakt hjälper vi därför inte bara enskilda individer, utan stärker också hela samhällen.”

En rättvis omställning för EU: EESK efterlyser en rättvis och inkluderande grön politik

EESK efterlyser en rättvis och inkluderande omställning när EU nu går mot klimatneutralitet. I ett nyligen antaget yttrande betonar EESK behovet av samordnade insatser för att se till att ingen lämnas utanför när åtgärder vidtas för att uppnå de ambitiösa klimatmålen. Dessa rekommendationer ligger i linje med kommissionens prioriteringar för 2024–2029 avseende sysselsättning, kompetens, social välfärd och regionala skillnader.

EESK förespråkar ett omfattande politiskt paket för en rättvis omställning som ger medlemsstaterna flexibilitet att vidta åtgärder som är anpassade till den egna situationen. Genom att peka ut social dialog och kollektivförhandlingar som viktiga verktyg föreslår EESK också en kartläggning av kompetensbrister, inkluderande utbildningsprogram, transparenta omställningsplaner för näringslivet, ökat samråd med arbetstagarna och integrering av principerna för en rättvis omställning i EU-ramar såsom den europeiska pelaren för sociala rättigheter.

”Vi vill att den rättvisa omställningen innebär att vi med hjälp av principer om rättvisa, resiliens och hållbarhet banar väg för en grönare och mer inkluderande framtid”, sade Dirk Bergrath, föredragande för yttrandet.

För att uppnå EU:s klimatambitioner – en utsläppsminskning på 75 % fram till 2030 och nettonollutsläpp senast 2050 – måste en rättviseaspekt integreras i politiken, betonade EESK i sitt yttrande. Att prioritera anständigt arbete, social inkludering och minskad fattigdom är avgörande för att upprätthålla allmänhetens stöd och se till att genomförandet av den europeiska gröna given kröns med framgång.

EESK betonar dessutom vikten av riktat stöd till regioner som drabbas oproportionerligt hårt av den gröna omställningen. Det är mycket viktigt att kartlägga regionala behov och behoven av strukturell omställning inom olika branscher. Observationsorganet för en rättvis omställning kommer att övervaka de framsteg som görs och se till att ingen samhällsgrupp förbises.

För att överbrygga finansieringsgapet är det viktigt att anslå ytterligare medel till Fonden för en rättvis omställning, mobilisera privata investeringar och anpassa EU:s finansieringsinstrument. Sociala och miljömässiga villkor kan garantera en rättvis fördelning, där fokus ligger på utbildning och skydd för utsatta grupper. (ks)

Europeiska konsumentdagen vid EESK: EU bör stå fast vid den blå given

Temat för Europeiska konsumentdagen 2024 var *Vattenrelaterade utmaningar: Diskussioner om konsumenternas perspektiv och det fortsatta arbetet med EU:s blå giv*. Vid evenemanget betonades behovet av hållbar vattenförvaltning, förbättrad infrastruktur och konsumentupplysning för att se till att alla européer har tillgång till vatten till överkomligt pris även i framtiden.

Såsom framkom vid Europeiska konsumentdagen, som anordnades av **Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK)** den 9 december, förväntas vattenpriset stiga med 25 % fram till 2030, och EU kommer att behöva investera mer än 250 miljarder euro för att tillgodose vattenbehovet inom EU och se till att alla i samhället har tillgång till rent vatten till överkomligt pris.

Vatten håller på att bli en knapp resurs, även i Europa: så många som 30 % av européerna drabbas av vattenstress minst en gång om året. Detta innebär att konsumenterna, som i allmänhet fortfarande ser

vatten som en outtömlig resurs, måste ändra sitt beteende och börja använda vatten på ett mer ändamålsenligt sätt genom att både bli mer medvetna om sitt vattenfotavtryck och använda smart vattenbesparande teknik.

De största förorenarna bör dock också stå för sin del av notan, och inte vältra över dolda kostnader på konsumenterna.

Med tanke på att det går åt 15 000 liter vatten för att producera ett enda kilo kött, och 8 000 liter för ett par jeans, kommer stora vattenförbrukare (till exempel tillverkningssektorn och inte minst jordbruket, som står för 72 % av det totala vattenuttaget) också att behöva bära kostnaderna för sin miljöpåverkan och investera i bättre produktionsanläggningar.

”Vatten bör ses som ett grundläggande inslag i Europeiska kommissionens kommande politiska flaggskeppsinitiativ. Vi skulle vilja att den nya vattenkoalitionen lanseras för att bidra till genomförandet av EU:s blå giv, och vi arbetar för närvarande med att inrätta EU-plattformen för berörda parter inom den blå given, sade **Milena Angelova**, föredragande för EESK:s yttrande ”Vatteneffektiv förbrukning och konsumenternas medvetenhet om sitt vattenfotavtryck”. Hon betonade att EU:s blå giv är ett viktigt och centralt initiativ från EESK, som är en ”banbrytande EU-institution” när det gäller vattenfrågor.

I sitt huvudanförande sade **Gaetano Casale**, direktör för sambandskontoret vid IHE DELFT Institute for Water Education, att vatten fortfarande undervärderas i Europa. Han anser att en hållbar vattenstrategi nu är absolut nödvändig, och efterlyser ökad medvetenhet om miljökostnaderna och de utmaningar som en växande världsbefolkning och klimatförändringarna innebär.

”Det skulle glädja mig om vi alla tillsammans – medborgare, regeringar, myndigheter, forskare, industri och lagstiftare – tog detta unika tillfälle i akt och gjorde ett stort steg framåt för att framtidssäkra en av våra mest värdefulla resurser, nämligen vatten – i marken, i havet och i himlen”, sade **Hildegard Bentele**, Europaparlamentets skuggföredragande för ramdirektivet för vatten. (ll)

EESK står upp för det belarusiska folket

Den 13 december 2024 anordnade EESK, det europeiska initiativet för demokrati och Press Club Belarus gemensamt ett seminarium om de belarusiska oberoende mediernas roll i att främja ett resilient och demokratiskt samhälle. Belarusiska oberoende medier är den enda informationskällan för folket i landet och måste få ekonomiskt stöd och involveras i partnerskap med västerländska medier så att situationen i Belarus fortsatt ges en framträdande plats i den internationella nyhetsrapporteringen.

Genom att delta i initiativet Belarusdagarna den 9–13 december 2024, som anordnades av Europeiska utrikestjänsten och kommissionens generaldirektorat för grannskapspolitik och utvidgningsförhandlingar,

visade EESK sitt orubbliga engagemang för ett demokratiskt Belarus där mänskliga rättigheter och yttrandefrihet respekteras.

I sitt öppningsanförande vid evenemanget fastslog **Oliver Röpke** att ”oberoende medier är det fria och demokratiska samhällets ryggrad. I dag bekräftar vi som deltagare i Belarusdagarna vår solidaritet med det belarusiska folket och deras tappra kamp mot desinformation och förtryck.”

Verkställande direktören för det europeiska initiativet för demokrati, **Jerzy Pomianowski**, underströk att ”resultatet av valen den 26 januari är bestämt på förhand, och regimen kommer att gå vidare med att försöka skaffa sig legitimitet internationellt och släta över förtrycket. Trots detta verkar det som om oberoende belarusiska medier lyckas intressera sin publik.”

Hanna Ljubakova, en frilansjournalist i exil som dömdes till tio års fängelse i sin utevaro till följd av fyra åtal om brott, är entusiastisk över det belarusiska folkets motivation att hålla sig informerat och ta del av oberoende medier, och hon påpekade att 50 % av trafiken till belarusiska webbplatser baserade utomlands kommer från Belarus. Hon fastslog att upp till 90 % av användarna av sociala medier befinner sig i Belarus. ”Oberoende medier i Belarus är det bästa motgiftet mot Lukasjenkos och Kremls propaganda”, tillade hon.

Natalia Belikova, som arbetar för Press Club Belarus, menade att regeringens nya propaganda går ut på att ingjuta en ny uppfattning om vad val går ut på, med målet att samla människor och uppmuntra dem att visa prov på sin fosterlandsanda. ”En sådan taktik syftar till att förändra hela folkets uppfattning om vad som är demokrati”, förklarade hon.

Seminariet avslutades med visningen av långfilmen ”Under the Grey Sky”, inspirerad av den sanna historien om den fängslade belarusiska journalisten **Katsiaryna Andrejeva**, i närvaro av filmregissören **Mara Tamkovitj.** (mt)

Copyright: CMEDIA CORPORATION

Under Belarus grymma himmel

I december anordnade EESK en visning av filmen *Under the Grey Sky*, som skildrar några belarusiska journalister som tvingas betala ett oerhört högt personligt pris för att de rapporterat om den politiska oron i sitt land.

I sin första långfilm, *Under Grey Sky*, berättar den belarusisk-polska filmskaparen **Mara Tamkovitj** den hjärtskärande historien om Lena, en belarusisk journalist som fängslas efter sin direktströmning av regeringens tillslag mot fredliga demonstrationer på ”Förändringarnas torg” i Minsk. Året är 2020 och en aldrig tidigare skådad våg av protester sveper över Belarus efter det riggade val där Aleksandr Lukasjenko valts om för sjätte gången.

Lena och hennes fotograf Olja grips när de fortsätter att filma protesterna trots att de spårats av en polisdrönare. Historien tar sedan en absurd och kafkakartad vändning. Först anklagas Lena för att ha ”organiserat upplopp och stört kollektivtrafiken”, sedan ändras åtalspunkterna till högförräderi. Det som borde ha varit ett sju dagar långt administrativt frihetsberövande omvandlas till ett åttaårigt fängelsestraff

efter en sluten rättegång. Hennes kollega döms till två års fängelse. Lenas make Ilja, som också trakasseras av regimens polis, försöker desperat få ut henne ur fängelset och försöker till och med övertala Lena att erkänna sig skyldig i utbyte mot frihet. Men Lena vägrar.

Filmen är inspirerad av den sanna historien om de belarusiska journalisterna från Belsat TV, **Katsiaryna Andrejeva**, hennes make **Ihar Iljash** och hennes kollega **Darja Tjultsova**. Darja har avtjänat sitt tvååriga straff, men Katsiaryna och Ihar sitter fortfarande i fängelse. Hon avtjänar ett förlängt fängelsestraff på åtta år och tre månader. De är långt i från de enda: i slutet av 2024 uppskattade det belarusiska journalistförbundet att 45 mediearbetare alltjämt sitter fängslade. Många befinner sig under trycket att fängslas, även efter att de flytt utomlands.

Filmen hade världspremiär på Tribeca-festivalen i New York i juni 2024.

Den 13 december visades *Under the Grey Sky* vid Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) i närvaro av Mara Tamkovitj och i samband med ett seminarium om de belarusiska oberoende mediernas roll i att främja ett motståndskraftigt och demokratiskt samhälle.

EESK info fick en pratstund **Mara Tamkovitj** om filmen:

Hur nära skildrar filmen de verkliga händelser som Katsiaryna Andrejeva var med om och det öde som hon drabbades av? Använde du dig av verkliga bilder från protesterna 2020 och Andrejevas fall?

De verkliga bilderna används flera gånger i filmen. Karaktärernas direktströmning från protesten i början av filmen är egentligen filmad av Andrejeva och Tjultsova: vi har lagt in de verkliga bilderna i en spelad scen. Frihetsberövandet av Raman Bandarenka som karaktärerna ser på sin bärbara dator är också bildmaterial hämtat från verkligheten (redaktörens anmärkning: aktivisten Raman Bandarenka misshandlades till döds av maskerade ligister efter att ha försökt hindra dem från att riva ned de röda och vita band som symboliserar Belarus flagga före den sovjetiska ockupationen). I slutet av filmen visar jag, som en sort epilog, ett montage av Katsiarynas direktsändningar från protesterna.

Själva grundhandlingen i filmen är nära verklighetsbaserad: hur journalisterna greps och åtalades och vilka straff de fick. Men min målsättning var inte skildra händelseförloppet i detalj, utan snarare att förmedla den känslomässiga sanningen bakom de val som människor tvingades göra och de smärtsamma val som de ställdes inför. Karaktärerna har andra namn för att skapa ett visst avstånd mellan dem och de verkliga personer som var inspirationen till filmen, men också för att få publiken att betrakta den här historien som en av många, som en metafor för det som drabbade hela nationen.

Känner den bredare allmänheten i Belarus till vad som hänt Andrejeva och andra journalister som henne? Vet du hur många människor som har drabbats av samma eller ett likartat öde?

De politiska gripandena och det politiska förtrycket har pågått i så stor omfattning i Belarus att det är svårt att inte känna till vad som hänt. Minst 130 000 personer har utsatts för olika former av förtryck och omkring 500 000 har lämnat landet sedan 2020. Det är helt enkelt för massivt för att kunna döljas.

Det officiella antalet politiska fångar (de som åtalats eller dömts för brott) i Belarus har legat stadigt på omkring 1 300 personer under de senaste åren, men det man måste inse är att hundratals, om inte tusentals, redan har avtjänat sitt straff, vissa har beviljats tidigare frigivning och många av de som nyligen

dömts vågar inte hävda att de är politiska fångar. Det är ett förtryck på löpande band som ständigt pågår, där nya fångar ersätter dem som friges.

Vad var det som motiverade dig att göra filmen? Vad hoppas du kunna uppnå med den?

Som belarusier kände jag mig starkt manad att göra något när den belarusiska regimen brutalt slog ned protesterna 2020. Som före detta journalist kan jag starkt relatera till mina karaktärers perspektiv. Som filmskapare såg jag att det fanns en stark och djupt rörande berättelse som jag bara måste skildra.

Vad hoppas du att de som ser filmen kommer att ta med sig som huvudbudskap eller främsta känsla efter att ha sett filmen?

Jag hoppas verkligen att människor kommer att fundera lite grann kring vad frihet faktiskt innebär, hur mycket den är värd och om de faktiskt uppskattar vad de har. Jag hoppas att de tänker på Kacia och Ihar och alla andra som fängslats, eftersom frihet är något som många människor här i Europa tar för givet.

Vad bör EU – dess institutioner, det civila samhället, journalist- och människorättsorganisationer och nationella regeringar – göra för att hjälpa till?

Jag vill uppmana EU att inte glömma bort Belarus och att inte avfärda landet som ett hopplöst fall. Tack vare stödet från EU kan vår kultur, våra medier och vårt civila samhälle överleva under detta enorma tryck, och även om det kanske känns som en långsiktig investering är det värt det i slutändan.

”Om den inte fanns skulle den behöva inrättas” – EESK:s kontaktgrupp firar sitt 20-årsjubileum

Med anledning av 20-årsjubileet för EESK:s kontaktgrupp efterlyste gruppens grundare och nuvarande medlemmar aktiva åtgärder till försvar för den europeiska demokratin, det öppna offentliga rummet och ett rättvist Europa.

Den 11 december stod Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) värd för 20-årsjubileet för sin grupp för kontakter med organisationer och nätverk i det europeiska civila samhället, som är det enda permanenta organet för politisk dialog och strukturerat samarbete mellan det civila samhällets organisationer och EU-institutionerna. Sedan den bildades för två årtionden sedan har kontaktgruppen spelat en viktig roll för att ge det organiserade civila samhället en starkare röst och föra upp dess frågor på EU:s dagordning. Gruppen består av 45 nätverk inom det civila samhället som är verksamma på europeisk nivå och återspeglar till fullo de principer som fastställs i artikel 11 i fördraget.

”Vi firar att EESK:s kontaktgrupp varit verksam i 20 år och hyllar inte bara dess anmärkningsvärda framgångar utan även de varaktiga partnerskap som har format deltagandedemokratin i Europa. Under två årtionden har kontaktgruppen vuxit till en dynamisk plattform som ger det civila samhället en starkare röst

och främjar samarbete mellan olika intressenter. Låt oss när vi blickar framåt fortsätta att stå enade för att stärka de demokratiska värdena, utvidga civilsamhällets demokratiska utrymme och skapa ett Europa som verkligen tjänar alla sina medborgare”, sade EESK:s ordförande **Oliver Röpke** i sitt öppningsanförande.

”Vår resa har inte varit enkel”, förklarade kontaktgruppens medordförande **Brikena Xhomaqi**, ”men vi har lärt oss att lita på varandra. Och jag hoppas att vi kommer att stärka vårt samarbete för att tillsammans kämpa för en konsekvent europeisk strategi för det civila samhället”.

I sitt huvudanförande förklarade **Katarina Barley**, Europaparlamentets vice talman med ansvar för förbindelserna med det civila samhällets organisationer, att ”vi i Europaparlamentet är redo att stärka vårt samarbete med kontaktgruppen. Vi behöver ett alltmer strukturerat samarbete med det civila samhällets organisationer. Tillsammans måste vi göra mer för att motverka hoten mot demokratin i Europeiska unionen, som är större än vid någon tidpunkt i EU:s historia”. Hon tillade i fråga om kontaktgruppen att ”om den inte fanns skulle den behöva inrättas”.

Mer än hundra inbjudna deltog i det livliga evenemanget för att högtidlighålla kontaktgruppens 20-årsjubileum, däribland flera nyckelpersoner inom det civila samhället. Bland dem återfanns företrädare för civilsamhällesorganisationer från Serbien och Moldavien, i linje med EESK:s strategi att bjuda in företrädare för EU:s kandidatländer att delta i kommitténs arbete. Dessutom deltog fyra tidigare EESK-ordförande, **Staffan Nilsson**, **Henri Malosse**, **Luca Jahier** och **George Dassis**. Luca Jahier betonade att EESK har ansvaret för att inrätta och upprätthålla en plattform för civil dialog, medan George Dassis framhöll att ”det viktigaste är att ha fred och för att uppnå fred måste vi vara starka och stå enade”.

Var du förhindrad att närvara? Ta del av inspelningen av evenemanget, det gemensamma uttalandet från kontaktgruppens ordförandeskap, videosammandraget, bilderna och pressmeddelandet på evenemangssidan. (lm)

Copyright: Polish Presidency. Council of the European Union

Senaste nytt: EESK:s verksamhet under det polska ordförandeskapet

Den 1 januari tog Polen över EU-rodret från Ungern och kommer att inneha ordförandeskapet för Europeiska unionens råd under årets sex första månader. Det polska ordförandeskapet kommer vid en omvälvande tidpunkt för Europa, som sammanfaller med början på kommissionens nya mandatperiod.

Eftersom Ryssland obevekligt fortsätter sin aggression mot Ukraina och de geopolitiska spänningarna är de högsta i Europas nutidshistoria inriktar Polen sina prioriteringar på det övergripande temat säkerhet. Detta inbegriper yttre säkerhet, inre säkerhet, ekonomisk säkerhet, energi- och livsmedelstrygghet, hälsosäkerhet samt värnande av rättsstatsprincipen.

Dessa prioriteringar är i samklang med Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs åtagande att främja sammanhållning, värna demokratiska värden och säkerställa stabilt välstånd. ”Vid EESK är vi stolta över att vara en pålitlig och engagerad partner för det polska ordförandeskapet och är fast beslutna att spela en aktiv roll i utformningen av de politiska prioriteringar som kommer att definiera denna nya EU-cykel”, säger EESK:s ordförande **Oliver Röpke**.

På begäran av det polska ordförandeskapet kommer EESK att utarbeta 14 förberedande yttranden. Läs vår nya broschyr för att få veta mer om dem och EESK:s övriga arbete under första halvåret 2025. Du kan också se vilka EESK:s polska ledamöter är och vilka organisationer de företräder. Broschyren finns endast på nätet på engelska, polska, franska och tyska. (ll)

”Rebranding Europe”

Om EU vill överleva måste dess kommunikation vara ändamålsenlig, särskilt i den nuvarande situationen när desinformationen frodas, AI är på snabb frammarsch och de auktoritära tendenserna ökar. För att nå ut till alla måste kommunikationen om EU även äga rum på lokal nivå.

”Rebranding Europe”, en ny bok av kommunikationsstrategen och författaren **Stavros Papagianneas**, öppnar upp för en kritisk diskussion om EU:s roll på den globala arenan, där Europa står vid ett vägskäl mot bakgrund av Rysslands anfallskrig mot Ukraina, som går in på sitt tredje år, kriget i Mellanöstern och en rad geopolitiska och ekonomiska utmaningar.

Bokpresentationen ägde rum den 3 december i Residence Palace-byggnaden i Bryssel, med deltagande av EESK:s vice ordförande med ansvar för kommunikation, **Laurențiu Plosceanu**, som deltog i debatten om EU:s ställning på en turbulent global arena och EU:s behov av att kommunicera om sina värderingar på ett ändamålsenligt sätt.

”EU befinner sig i ett avgörande läge. För att trygga sin framtid måste EU förmedla en tydlig och övertygande vision till EU-medborgarna och omvärlden. Det handlar inte om politik – det handlar om förtroende, identitet och gemensamt syfte”, sade Stavros Papagianneas.

Deltagarna i debatten betonade att ändamålsenlig kommunikation inte bara är en valmöjlighet utan en nödvändighet för EU:s överlevnad, särskilt i dagens samhälle där desinformation, AI och ökande auktoritära tendenser är en realitet. EU måste gå i bräschen för att främja demokrati och mänskliga rättigheter. ”Medierna spelar en avgörande roll för utformningen av det offentliga rummet i EU”, konstaterade **Colin Stevens**, som är chefredaktör för EU Reporter och ledde diskussionen. ”Vi, medierna, måste gång på gång förklara att EU angår alla. Detta är något vi måste påminna om varje dag”, sade han.

Experter är överens om det är mycket svårt att stoppa felaktig information och falska nyheter redan vid källan, särskilt med tanke på framväxten av AI. Den effektivaste motåtgärden är att öka motståndskraften hos befolkningen.

”Vi behöver nu lyssna mer på människor, i stället för att bara tala till dem”, underströk Laurențiu Plosceanu. ”Människor vill engagera sig och delta ännu mer.” Han betonade vikten av att samarbeta med regional press och uppmanade EU-institutionerna att utveckla partnerskap med regionala medier och bjuda in regionala journalister till Bryssel. Han avslutade med att säga att EU måste arbeta lokalt och nå ut på gräsrotsnivå.

I kommunikationen om EU måste man ta hänsyn till att de allra flesta européernas tankegångar i första hand gäller den lokala nivån – följt av den regionala nivån, den nationella nivån och, först i sista hand, EU-nivån. För att budskap ska nå ut till människor måste de därför ha ett lokalt, regionalt och nationellt perspektiv. (mt)

Spara datumen! EESK:s vecka för det civila samhället 17–20 mars 2025

EESK, det civila samhällets institutionella partner, återkommer nu med den andra upplagan av det civila samhällets vecka!

Huvudtemat för fyradagarsevenemanget är ”Att stärka sammanhållningen och deltagandet i polariserade samhällen” och veckan kommer att omfatta programpunkter under ledning av EESK:s grupp för kontakter med nätverk i det europeiska civila samhället. Bland höjdpunkterna ingår även Europeiska medborgarinitiativets dag, utdelningen av priset till det civila samhället och bidrag från nationella ekonomiska och sociala råd, ungdomsföreträdare, journalister och civilsamhällesorganisationer från kandidatländer.

Anmäl dig från och med februari 2025. Vi lägger snart ut mer information på webbsidan #CivSocWeek och i sociala medier. Håll utkik!

Till alla gymnasieskolor: gör er redo för Ditt Europa, din mening 2025!

Inför årets upplaga av *Ditt Europa, din mening* har EESK mottagit hundratals ansökningar från gymnasieskolor runt om i EU, kandidatländerna och Förenade kungariket.

Organisatörerna har omsorgsfullt granskat och bedömt alla ansökningar och valt ut 36 gymnasieskolor som kommer att delta i Ditt Europa, din mening 2025 den 13–14 mars!

Ditt Europa, din mening är EESK:s årliga ungdomsevenemang och kommer i år att samla nästan 100 elever och 37 lärare. Evenemanget, som pågår under en och en halv dag, kommer i år att fokusera på den roll som

ungdomar kan spela i att forma en motståndskraftig framtid under rubriken ”Att låta ungdomarnas röst bli hörd”. Syftet är att ge ungdomar modet att ta plats i samhällslivet och aktivt bidra till deltagandedemokratin, både i och utanför sina lokalsamhällen.

Samtidigt som kommittén förbereder sig på att välkomna alla deltagare i Ditt Europa, din mening kommer EESK-ledamöter att besöka de utvalda skolorna i början av 2025 för att träffa och prata med dem inför huvudevenemanget.

Öppnings- och avslutningssessionerna den 14 mars 2025 kommer att direktsändas på nätet. En länk kommer att publiceras på EESK:s webbplats, på den officiella webbplatsen för Ditt Europa, din mening 2025 | EESK, där du också kan hitta mer information och uppdateringar om evenemanget.

Filmen ”Flow” hyllas av EESK

Den 23 januari kommer EESK att stå värd för en visning av filmen ”Flow”, som tävlar om LUX – Publikpriset för europeisk film.

Filmen, som regisserats av den lettiska filmskaparen **Gints Zilbalodis**, har hyllats av kritikerna och är en samproduktion mellan Lettland, Frankrike och Belgien. Den har vunnit globalt erkännande, belönats med en Golden Globe för bästa animerade film och tagit hem fina priser vid festivaler som Annecys internationella festival för animerad film, New York Film Critics Circle Award och Europeiska filmakademins pris.

I filmen följer vi Cat, ett djur som annars lever för sig själv, när han efter en postapokalyptisk översvämning navigerar sig fram i en ny verklighet och lär sig att samarbeta med andra djur på en livbåt.

Evenemanget ingår i EESK:s pågående filmvisningsserie, som anordnas i partnerskap med Europaparlamentets LUX-pris, i syfte att lyfta fram kulturell mångfald och stimulera diskussioner om brådskande sociala frågor.

Upptäck den interaktiva versionen av det europeiska demokratipasset

Tusentals exemplar av den senaste versionen av EESK:s populära broschyr om *Europeiska demokratipasset* håller nu på att delas ut runt om i Europa. Finns det europeiska demokratipasset även i elektroniskt format? Javisst!

Den **interaktiva nätversionen** med videoklipp, frågesport, kartor och mycket mer finns redan tillgänglig på 13 språk, och fler språkversioner är

på gång! Ta dig ett titt och upptäck hur du verkligen kan göra skillnad!

EESK:s framgångshistorier

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs senaste publikation innehåller elva korta berättelser om kommitténs senaste framgångar.

De visar hur EESK har arbetat för att se till att viktiga ekonomiska och sociala frågor, som lyfts fram av arbetsmarknadens parter och det civila samhället, diskuteras och behandlas på EU-nivå.

Berättelserna visar också hur EESK genom sitt rådgivande arbete påverkar EU-lagstiftningen och övervakar att den genomförs korrekt.

Du kan läsa mer om de elva berättelserna eller ladda ner dem på vår webbplats: Recent EESC achievements | EESK.

Om du vill få berättelserna i pappersformat på engelska eller franska kan du skicka ett e-postmeddelande till vipcese@eesc.europa.eu.

NYHETER FRÅN GRUPPERNA

Gemensamt välstånd genom ökad konkurrenskraft: Arbetsgivargruppens nya prioriteringar

Av Stefano Mallia, ordförande för Arbetsgivargruppen

Att uppnå gemensamt välstånd genom ökad konkurrenskraft är det centrala målet i de prioriteringar som vår grupp nyligen har antagit.

Med tanke på de nuvarande globala utmaningarna måste prioriteringen av **konkurrenskraft** och skapandet av ett företagsvänligt klimat stå i förgrunden för den politiska agendan, med stöd av konkreta politiska åtgärder.

I ett företagsvänligt EU ska konkurrenskraften bygga på spetskompetens och sund konkurrens i stället för subventioner eller protektionism, och företagen ska ha konkurrenskraftig tillgång till alla produktionsresurser som behövs. Ett företagsvänligt EU innebär också regler som främjar företag och produktivitet, där den administrativa bördan minimeras och där den **inre marknaden** fungerar fullt ut. Dessutom är ett starkt förtroende mellan företag och beslutsfattare avgörande för att investeringar ska vara intressanta, på samma sätt som det är nödvändigt för att skydda EU-företagens intressen i förhållande till internationella konkurrenter.

Därför efterlyser vi tio uppsättningar företagsvänliga politiska åtgärder som vi betraktar som mest prioriterade:

1. En radikal reform av regleringsstrategin
2. Produktiva innovationssystem med fokus på investeringar och innovation
3. Hög teknisk kapacitet inom försvar, säkerhet och den gröna omställningen samt stöd till nystartade teknikföretag
4. En stark industriell bas
5. Integrerade finansmarknader genom utveckling av kapitalmarknadsunionen och bankunionen
6. Tillräcklig tillgång till arbetskraft
7. Effektiva energi- och transportsystem
8. Lika handelsvillkor
9. En företagsinriktad grön omställning
10. Effektiva offentliga finanser

Dessa åtgärder är brådskande om vi vill utnyttja de positiva effekterna av konkurrenskraftiga företag på en robust ekonomi och ett globalt inflytelserikt EU.

Letta- och Draghirapporterna skapade medvetenhet om att EU antingen måste återställa sin konkurrenskraft eller tvingas till smärtsamma avpassningar när det gäller välfärd, miljönormer och grundläggande friheter.

Och det kan vi inte tillåta.

En ren industriell giv för Europa, för dess arbetstagare?

Av Arbetstagargruppen

Industrin i EU står inför många olika utmaningar, bland annat extremt höga energipriser, svårigheter att locka kvalificerad arbetskraft och tillgång till finansiering. År 2023 lade EU fram industriplanen i den gröna given, med fokus på att uppnå koldioxidneutralitet. I sina politiska riktlinjer som lades fram i höstas nämnde kommissionens ordförande Ursula von der Leyen en ”ren industriell giv” för konkurrenskraftiga industrier och bra jobb, i Draghi-rapportens anda.

Industrin är en mycket viktig del av den gröna och den digitala omställningen och av vårt ekonomiska system. Men vad innebär denna nya giv för arbetstagarna? Att ha en stark, fackligt organiserad arbetskraft med goda löner och arbetsvillkor är inte bara en viktig fråga för fackföreningarna utan också för samhället i stort, demokratin och den sociala stabiliteten samt företagens produktivitet.

Utan ordentlig vägledning och tillräckliga offentliga medel skulle denna giv kunna komma att bygga på de delar av Draghi-rapporten och konkurrenskraftsagendan där avreglering förespråkas med störst eftertryck. Detta skulle kunna äventyra den europeiska sociala modellen genom att främja en skadlig konkurrensmodell som underblåser en kapplöpning mot botten när det gäller löner och arbetsvillkor.

För att bemöta denna risk anordnar Arbetstagargruppen vid EESK och Europeiska fackliga samorganisationen (EFS) den 14 februari en gemensam konferens om den europeiska industripolitiken för bra jobb i EESK:s lokaler. Vi välkomnar alla parter som är intresserade av diskussionen att notera detta i sina kalendrar och delta i diskussionen.

Gemensam europeisk politik behövs för att lösa bostadskrisen i EU

Av Gruppen för civilsamhällesorganisationer vid EESK

Ökad digitalisering inom bygg- och bostadssektorn och deltagande av aktörer inom den sociala ekonomin i tillhandahållandet av bostäder kan bidra till att lösa dagens utmaningar när det gäller överkomliga och hållbara bostäder i Europa. Eftersom bostäder inte bara är ett behov utan också en mänsklig rättighet behövs ett gemensamt europeiskt svar på de olika utmaningarna. Detta framkom vid en konferens som nyligen hölls vid EESK.

Den 21 november anordnade EESK:s grupp för civilsamhällesorganisationer **konferensen *Protecting Europe's most vulnerable through sustainable and affordable housing***, där diskussionerna kretsade kring frågan om hur EU och dess medlemsstater kan göra bostadsförhållandena i hela Europa mer inkluderande, överkomliga och hållbara.

Séamus Boland, ordförande för Gruppen för civilsamhällesorganisationer, betonade att tillgång till adekvata bostäder är en mänsklig rättighet som kräver en gemensam europeisk strategi. Det finns en koppling mellan stigande bostadspriser och stigande fattigdomsnivåer. ”Att sörja för hållbara bostäder till överkomliga priser är centralt i bekämpningen av fattigdom”, påpekade han.

Séamus Boland underströk också att ”EU:s strategi mot fattigdom och den EU-plan för bostäder till överkomlig kostnad som föreslagits av kommissionens tillträdande ordförande måste ingå i en sektorsövergripande politisk strategi för att få ett slut på fattigdomen. En sådan strategi måste inbegripa det civila samhällets organisationer under hela processen med att utforma, genomföra och övervaka lösningar. Hållbara bostäder måste undersökas ur ett bredare perspektiv som omfattar resurseffektivitet, cirkularitet, resiliens, anpassning och ekonomisk tillgänglighet”.

Vid evenemanget presenterades även EESK:s nya studie *Hållbara bostäder till rimliga priser i EU*, som beställts av Gruppen för civilsamhällesorganisationer. I studien diskuteras politiska lösningar för hur överkomliga och hållbara bostäder kan komma till stånd i hela EU. Två nya trender undersöks: digitalisering

och deltagande av aktörer inom den sociala ekonomin i tillhandahållandet av bostäder. I studien undersöks innovativa initiativ i sex medlemsstater och görs en bedömning av potentialen för bredare tillämpning i hela Europa.

Här kan du läsa mer om de **politiska rekommendationerna** på medellång och lång sikt **i EESK:s studie**.

Du kan också ta del av **slutsatserna och rekommendationerna** från konferensen.

FOKUS PÅ MIGRATION

Det europeiska migrationsforumet visar hur det civila samhället kan bidra till att genomföra migrations- och asylpakten

Det nionde europeiska migrationsforumet, som anordnades av Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) och kommissionens generaldirektorat för migration och inrikes frågor, fokuserade på hur det civila samhället kan spela en nyckelroll i det kommande genomförandet av migrations- och asylpakten. Det direkta arbete som utförs av det civila samhällets organisationer på fältet lyftes också fram.

Det europeiska migrationsforumet, som hölls i Bryssel i slutet av november, fokuserade på migrations- och asylpakten, som trädde i kraft i juni 2024. Deltagarna diskuterade det kommande genomförandet och hur det civila samhället kan bidra till att stödja och tillämpa pakten på ett humant sätt. Under evenemanget tittade man också närmare på den nya permanenta solidaritetsmekanismen – som innebär en närmare koppling mellan asyl- och återvändandeförfaranden –, lämpliga villkor för mottagning och handlingsplanen för integration och inkludering 2021–2027.

Den avgående kommissionsledamoten med ansvar för inrikes frågor, **Ylva Johansson**, inledde öppningssessionen: ”Jag är glad att en av mina sista offentliga uppgifter som kommissionär är att tala inför det europeiska migrationsforumet”, sade hon. ”Det är en avgörande plattform för det civila samhällets organisationer, EU:s medlemsstater och beslutsfattare när det gäller att ta itu med utmaningar och tillvarata möjligheter kopplade till migrationshantering. Våra diskussioner under åren har alltid varit inspirerande. Tillsammans kan vi bygga starkare och mer resilienta samhällen, upprätthålla våra värden och se till att EU förblir en plats där man kan få skydd och som erbjuder möjligheter.”

EESK:s ordförande **Oliver Röpke** tackade kommissionsledamot Ylva Johansson för hennes engagemang för att reformera EU:s migrationspolitik. ”Vi måste se till att migrationspakten genomförs på ett så humant och hållbart sätt som möjligt, och enda sättet att göra detta är genom att lyssna på det civila samhällets

organisationer på fältet. Även om pakten har antagits är arbetet långt ifrån över – i själva verket kan man säga att det verkliga arbetet inleds nu”, sade han varnande.

Det europeiska migrationsforumet inrättades 2015 som en plattform för dialog mellan det civila samhället, institutioner och myndigheter i frågor som rör migration och integration av tredjelandsmedborgare. Det sammanträder en gång om året för att diskutera den senaste politiska utvecklingen och för att samla in och utbyta information om hur EU:s politik genomförs på regional och lokal nivå samt på gräsrotsnivå.

Varje år fokuserar forumet på ett särskilt tema, som väljs ut på grundval av bidrag från det civila samhällets organisationer under de samrådsprocesser som pågår under månaderna före evenemanget. Tidigare år har man behandlat frågor såsom säkra migrationsvägar, migranters tillgång till rättigheter och tjänster och till EU, en mer inkluderande europeisk arbetsmarknad för migranter samt ungdomars roll.

EESK har redan antagit viktiga yttranden om centrala frågor som rör migration och asyl, bland annat om inrättandet av migrations- och asylpakten, om asyl- och migrationsförordningen, om paketet om säkerhetsunionen/Schengenpaketet och om handlingsplanen för integration och inkludering 2021–2027. EESK inrättade också en permanent grupp om invandring och integration 2009, som bidrar till att ge konkret form åt EESK:s roll som medlare mellan det civila samhället och EU-institutionerna i migrationsfrågor. Gruppen strävar efter att främja utvecklingen av en gemensam europeisk invandrings- och integrationspolitik. (lm)

Photo from 'The Jungle' project: Trench foot, a fungal infection that affects the feet, is one of the most common health problems among refugees attempting to cross the Bia?owie?a Forest (October 2022). Copyright: Hanna Jarzabek

Djungeln

Den spansk-polska dokumentärfotografen Hanna Jarzabek har nominerats till 2024 års IJ4EU-pris (Investigative Journalism for Europe (IJ4EU) Impact Award). Hon målar upp en dyster bild av situationen vid den polsk-belarusiska gränsen, där tusentals flyktingar försöker korsa Białowieżaskogen, även känd som ”djungeln”.

Av Hanna Jarzabek

Sedan november 2021 har tusentals flyktingar, främst från länder i Mellanöstern och Afrika, försökt korsa Białowieżaskogen, Europas sista kvarvarande urskog som sträcker sig över gränsen mellan Polen och Belarus. Skogen, som även kallas ”djungeln” av vissa flyktingar, är ett farligt och svårgenomträngligt område, inte minst för personer som inte är vana vid det tuffa klimatet i nordöstra Europa. Många flyktingar

blir kvar i skogen i långa perioder, och tvingas där hantera extrema förhållanden såsom brist på mat och vatten och en hög risk att drabbas av hypotermi och omkomma under vintern. Om flyktingarna fångas in av gränspersonalen tvingas de vanligtvis återvända över gränsen, vilket innebär att de blir kvar i skogen på den belarusiska sidan, ofta över natten, utan någon att vända sig till och med sina telefoner förstörda för att förhindra kommunikation med omvärlden. Dessa påtvingade återvändanden, så kallade avvisningar, sker även under extrema förhållanden. Inga undantag görs för gravida kvinnor eller personer som är på väg att drabbas av hypotermi. De utvisas ändå till belarusiskt territorium. Vissa flyktingar hävdar att de har avisats ett flertal tillfällen, upp till 17 gånger.

Polens förra regering byggde en gränsmur med rakbladstråd högst upp och förstärkning nedtill. I likhet med liknande barriärer på andra håll hindrar muren inte människor från att försöka ta sig in i Europa, utan utsätter dem i stället för risken att drabbas av allvarliga skador. Gränsvakterna har också placerat ut dolda kameror i skogen för att upptäcka flyktingars och biståndsarbetares förflyttningar. Eftersom det inte finns något flyktingläger gömmer sig flyktingarna i skogen för att undvika avvisningar till Belarus, och den växande militära närvaron hindrar tillgången till humanitärt bistånd.

Redan från början har det varit en stor utmaning att försöka tillhandahålla humanitärt bistånd vid denna gräns. Efter att den högerextrema regeringen förlorade makten i oktober 2023 väcktes förhoppningar om en förändring av migrationspolitiken, men våldet och avisningarna har fortsatt och tillgången till sjukvård är alltjämt begränsad. För närvarande arbetar Läkare utan gränser med endast tre deltidsanställda för att erbjuda sjukvård längs den 40 mil långa gränsen. Organisationen saknar en permanent bas, till skillnad från i andra gränsregioner med liknande migrationsströmmar. Förhållandena är svåra och man tvingas ofta tillhandahålla hjälp i mörkret och utan lämplig utrustning för att kunna ställa en korrekt diagnos. Behandlingarna anpassas efter de förhållanden som råder i skogen. Till exempel ger man intravenösa infusioner nattetid eller akut läkarvård i allvarliga fall såsom vid missfall.

Efter att muren uppfördes uppstår det nu, förutom hälsoproblemen, olika typer av frakturer, eftersom människor som försöker klättra över muren ibland faller från upp till fem meters höjd. Vissa av frakturerna kräver komplicerade operationer och månader av återhämtning. I dessa fall, liksom vid hypotermi, är den enda lösningen att tillkalla en ambulans, i vetskapen om att personen kommer att gripas och övervakas av gränsbevakningen under sin sjukhusvistelse. Efter att personen har blivit utskriven från sjukhuset beslutar gränsbevakningen utifrån sina egna kriterier om vederbörande ska skickas till ett stängt eller öppet centrum för utlänningar. Flera personer som jag intervjuade berättade för mig att fanns det situationer där flyktingar efter sin vistelse på sjukhuset transporterades tillbaka till skogen av gränsbevakningen och tvingades tillbaka till den belarusiska sidan, varpå historien började om från början.

De senaste månaderna har antalet stationerade soldater vid gränsen mellan Polen och Belarus också ökat stadigt, vilket återspeglar de ökande spänningarna i regionen. I juni 2024 blev en polsk soldat knivhuggen av en migrant, och avled senare av sina skador. I reaktion på detta intensifierade den nya regeringen sin kampanj mot migrationen och införde en lag som tillåter soldater att använda vapen om de anser det nödvändigt, utan att utkrävas ansvar för sina handlingar. Detta beslut har väckt allvarliga farhågor, särskilt mot bakgrund av de alarmerande incidenter som tidigare ägt rum och som omfattat användning av våld. I oktober 2023 sköts till exempel en syrisk flykting i ryggen i dagsljus och drabbades av allvarliga skador. I november samma år rapporterade humanitära hjälparbetare att gränspersonal avfyrat sina vapen i deras riktning utan förvarning när de försökte ge bistånd. Den nya lagen riskerar inte bara att normalisera sådana farliga metoder, utan skapar också ett klimat av straffrihet, vilket ökar farorna för både flyktingar och dem som ger humanitärt bistånd. Genom att ge soldaterna okontrollerad makt undergräver denna politik de

grundläggande mänskliga rättigheterna och riskerar att trappa upp våldet i en redan instabil gränsregion.

Donald Tusk försöker ge en bild av att vara mer öppen och medveten om de mänskliga rättigheterna, men hans regering vidmakthåller den tidigare regeringens skildring av migranterna vid denna gräns som ett hot mot det polska samhället, genom att avhumanisera och stämpla dem som terrorister eller brottslingar. Den tidigare regeringen försökte också klassificera humanitära hjälparbetare som människosmugglare – ett brott som bestraffas med upp till åtta års fängelse. Det verkar som om denna politik kommer att fortsätta under Donald Tusks styre. Den 28 januari 2025 kommer fem humanitära biståndsarbetare att ställas inför rätta för att de 2022 hjälpte en irakisk familj och en egyptier, och riskerar alla samma höga straff.

Dessutom finns det få ljuspunkter i den nyligen tillkännagivna migrationspolitiken (oktober 2024). Buffertzonen, som infördes i juli förra året, gäller fortfarande och begränsar kraftigt tillträdet för humanitära organisationer, däribland Läkare utan gränser, samt för journalister, vilket hindrar biståndsleveranser till flyktingar och dokumentationen av brott mot de mänskliga rättigheterna från de polska myndigheternas sida.

Det mest omtvistade inslaget i denna politik är dock planen att upphäva rätten till asyl vid denna gräns – en åtgärd som uppenbart strider mot de grundläggande mänskliga rättigheter som erkänts i hela Europa. Dessutom kommer denna politik att få långtgående konsekvenser för lokalbefolkningen i gränsregionen, men trots det har den tagits fram utan föregående samråd med vare sig dem eller de humanitära organisationerna. Dessa organisationer, som oförtröttligt har arbetat för att tillhandahålla bistånd, har också samlat på sig viktig kunskap om situationen och behoven hos de flyktingar som försöker ta sig över gränsen och de utmaningar de står inför. Att ignorera sådana insikter undergräver inte bara de humanitära insatserna utan riskerar också att förvärra en redan svår situation.

Denna utredningsrapport har genomförts med stöd av ett bidrag från IJ4EU-fonden (Investigative Journalism for Europe).

Hanna Jarzabek är en spansk-polsk dokumentärfotograf bosatt i Madrid med bakgrund inom statsvetenskap och med erfarenhet som politisk analytiker för FN-organ. Hennes arbete fokuserar på teman som diskriminering, könsidentitet, sexuell mångfald och migrationsströmmar längs EU:s östra gränser, och hon närmar sig dessa frågor med känslighet och respekt. Hennes arbete har publicerats i stora mediekanaler som El País och Newsweek Japan, ställts ut internationellt och belönats med många utmärkelser, bland annat en nominering till IJ4EU Impact Award 2024 och Leica Oskar Barnack-priset 2023.

Foto från projektet ”Djungeln”:

Skyttegravsfot, en svampinfektion som drabbar fötterna, är ett av de vanligaste hälsoproblemen bland flyktingar som försöker korsa Białowieżaskogen (oktober 2022).

Copyright: Robert Gašpert

Unmarked graves at Europe's outer borders

Barbara Matejčić, a freelance journalist from Croatia, has had the 'List of Refugee Deaths' - a record of people who tried to reach safety in the EU from 1993 to present day - printed out on her desk for a long time. This 'catalogue of refugee despair and the cruelty of Europe's border regime' has served as a reminder that she needs to do something about it. In 2024, she took part in a major award-winning cross-border journalism project that confirmed over 1 000 unmarked graves of migrants across Europe over the last decade. Her story *Unmarked monuments of EU's shame in Croatia and Bosnia* chronicles state-linked deaths along the treacherous Balkan route.

By Barbara Matejčić

As I write this, on 13 January, in Zagreb, the odds are high that someone out there on the so-called Balkan route is dying. The temperatures are below freezing; the rivers are icy, swollen, and fast-flowing, and the mountains and forests are covered in snow. People have no other way to reach the European Union and ask for asylum, so they take high-risk routes. And they do not die 'only' because they drowned, fell fatally or froze to death. They also die because the police shoot at the boats in which they cross rivers, as happened to 20-year-old Arat Semiullah from Afghanistan, whose funeral prayer I attended in Bosnia and Herzegovina. They also die because the police refuse to respond to their repeated cries for help, as in the case of three minors from Egypt who froze to death in a Bulgarian forest in late 2024.

The root of my journalistic work on migrant deaths along the Balkan route lies in the 'List of Refugee Deaths' , compiled by UNITED, a European network of activists and non-governmental organisations. The list documents information from 1993 to the present, about who has died, where, when, how and under what circumstances, while trying to reach Europe or somewhere within Europe. Many of those on the list were refugees fleeing the wars in the former Yugoslav countries. Eleven-year-old Jasminka from Bosnia died in 1994 after her Roma family was set on fire in a refugee centre in Cologne. Lejla Ibrahimović from Bosnia took her own life on 4 December 1994 in Birmingham after the British Interior Ministry refused to grant a visa to her husband Safet. Many people on the list tragically died by suicide.

Many did so after their asylum applications were refused, or before they were due to be deported from the European country they had managed to reach or in protest of the long wait for their asylum requests to be resolved. In the summer of 1995, Todor Bogdanović from Yugoslavia was shot by French police in the mountains near the border with Italy. He was eight years old. Refugees from former Yugoslav countries crossed the borders with documents and received protection in European countries, similar to Ukrainian refugees since the war in Ukraine began. But even then, some could not cross the border legally and tried to reach safety in Western Europe by any means they could, just as non-European refugees have done over the past decade. We don't know about those deaths from the 1990s, just as we don’t know much about the ones happening today.

Twelve years ago, I printed out that list, and it has been sitting on my desk ever since as a reminder that I need to do something about it. For me, no photograph, no text, no documentary about refugees is as heart-wrenching as that bare list of dead people. Those densely written pages are a catalogue of refugee despair and the cruelty of Europe's border regime.

As a reporter, I have covered various aspects of migration, including illegal pushbacks and police violence, particularly by the Croatian police, over the past decade. I started focusing on deaths in 2023. I toured cemeteries with activists in Croatia and Bosnia and Herzegovina, sent hundreds of inquiries to state bodies, spoke to the loved ones of the deceased. It is the activists, not the police, that migrants call when their life is in danger. It is the activists who help relatives find those who have disappeared after losing contact with them. It is activists who try to identify the dead, and put up permanent gravestones. This network of compassionate people does the work that should be done by institutions.

The text *Unmarked monuments of EU's shame in Croatia and Bosnia* is part of what I published, and it was created as part of an international journalistic investigation into migrant deaths at the external borders of the European Union, which I conducted together with colleagues from Greece, Italy, Spain, and Poland. The series titled *1000 Lives, 0 Names: The Border Graves Investigation* won the 2024 Special Award European Press Prize and Investigative Journalism for EU Impact Award (IJ4EU).

Based in Zagreb, Croatia, Barbara Matejčić is an award-wining freelance journalist, non-fiction writer, editor, researcher and audio producer focused on social affairs and human rights in the Balkan region. She has won several awards, including the Investigative Journalism for Europe award (2024) and the European Press Prize (2024). The Croatian Journalists' Association named her best print journalist in Croatia for her features about post-war societies in Croatia and Bosnia and Herzegovina. She writes for Croatian and international media and produces multimedia projects. She lectures in Journalism Studies at the University of VERN in Zagreb. You can find out more about Barbara's work at ***barbaramatejcic.com***

Copyright: UNHCR

EU-länder bör inte tvinga syriska flyktingar att återvända i det rådande instabila läget

FN:s flyktingorgan UNHCR är redo att stödja syrier som känner sig trygga med att återvända hem. Men vad gäller de övriga syrierna varnar UNHCR för påtvingade återvändanden till ett land som präglas av politisk osäkerhet och där en av världens värsta humanitära kriser utspelar sig just nu, med upp till 90 % av befolkningen som lever under fattigdomsgränsen, skriver UNHCR:s Jean-Nicolas Beuze.

Av Jean-Nicolas Beuze

Det politiska läget i Syrien utvecklas snabbt efter president Bashar al-Assads fall och debatten kring världens största flyktingbefolkning har nu hamnat i centrum i många EU-länder.

Allt fler EU-länder avvaktar med beslut om asylansökningar för syrier, och vissa meddelar om initiativ som charterflygningar och ekonomiska incitament eller ”återvändandebonusar” för att uppmuntra flyktingar att återvända hem. Andra länder uppges till och med planera att utvisa syrier som befinner sig på deras territorium, oavsett asylstatus.

För att EU-länderna ska kunna fatta välgrundade asylbeslut måste de utvärdera om syrier som är bosatta i Europa kan återvända till Syrien i säkerhet. Med tanke på den snabbt föränderliga situationen på fältet är det för närvarande omöjligt att göra några slutgiltiga säkerhetsbedömningar. Syrien vacklar fortfarande mellan möjligheten till fred och försoning och risken för ytterligare våld, och säkerhetsläget i landet förblir instabilt.

Miljontals syriska flyktingar som bosatt sig utomlands är för närvarande villrådiga över vad det föränderliga läget i deras hemland innebär för deras egen framtid. Är det säkert för mig i Syrien? undrar de. Kommer mina rättigheter att respekteras? För vissa kan ett återvändande i viss mån förefalla genomförbart, men för andra kvarstår allvarliga farhågor.

Vad kan personer som tillhör etniska eller religiösa minoriteter, har olika politiska åsikter eller identifierar sig som hbtqi+-personer förvänta sig i dagens Syrien? Svaret är fortfarande oklart.

Om någon finner det tryggt att återvända måste detta omdöme respekteras – och vi kan eventuellt ge sådana personer stöd för att återvända och återanpassa sig till sina ursprungliga samhällsgrupper. För alla andra varnar dock UNHCR för påtvingade återvändanden på grund av den rådande instabiliteten och politiska osäkerheten i landet.

Tvångsåtersändande från Europeiska unionen skulle utgöra en kränkning av syriernas rättigheter som flyktingar och möjligen utsätta dem för allvarlig och irreparabel skada efter återvändandet.

Med tanke på det väpnade våld som för närvarande pågår i olika delar av Syrien och ovissheten om hur de nya myndigheterna kommer att tillgodose befolkningens behov, särskilt när det gäller utsatta grupper, känner många att det är för tidigt för att överväga ett återvändande. Det är viktigt att respektera deras bedömning i denna fråga. Därför måste EU:s medlemsstater, tillsammans med Syriens grannländer som generöst omhändertagit flertalet av de syriska flyktingarna i över tio år, fortsätta att stå fast vid sitt åtagande att ta emot och skydda syrier.

Av de 1,1 miljoner människor som fördrivits inom landet på grund av upptrappningen av fientligheterna i slutet av november är omkring 627 000 människor fortfarande förflyttade, och bland dessa är 75 procent kvinnor och barn.

Förhastade återvändanden medför betydande risker, inte minst genom att underblåsa en ond cirkel av förflyttningar både inom Syrien och över gränserna, som i slutändan fördjupar krisen.

Utöver massförflyttningarna drabbas Syrien även av en av världens värsta humanitära kriser. Stora delar av Syriens infrastruktur har förstörts i konflikten, däribland sjukhus, skolor och bostäder. De flesta flyktingar har inga hem att återvända till. Många delar av landet lider fortfarande av brist på livsmedel, rent vatten och sjukvård. Avsaknaden av grundläggande tjänster, ekonomiska möjligheter och säkerhet gör det svårt för återvändande att återuppbygga sina liv på ett hållbart och värdigt sätt. 90 procent av Syriens befolkning lever under fattigdomsgränsen.

Under de senaste veckorna har det frivilliga återvändandet av syrier från Libanon, Turkiet och Jordanien ökat märkbart, med preliminära uppskattningar på 125 000 eller omkring 7 000 per dag. Även om dessa återvändanden styrs av individuella val är UNHCR fast beslutet att stödja dem som bestämmer sig för att återvända redan nu.

Många syrier i Europa och Syriens grannländer undrar om det är säkert att återvända och vilka grundläggande tjänster och möjligheter att återuppbygga sina liv de kommer att finna på plats, men de längtar starkt efter att få återförenas med nära och kära. Många vill därför först återvända hem på kortare besök för att bedöma situationen. Det måste de kunna göra utan oro för att förlora sin flyktingstatus i EU. Dessa ”spaningar” är avgörande för att människor ska kunna fatta välgrundade beslut med bättre utfall, dvs. bland annat säkra och varaktiga återvändanden.

Tålamod och försiktighet är av största vikt då syrierna väntar på de rätta förutsättningarna för att återvända i säkerhet och framgångsrikt återanpassa sig till sina samhällsgrupper. UNHCR är redo att stödja de många syrier som börjar överväga att återvända hem. Efter åratal av tvångsförflyttning skulle detta kunna vara en efterlängtad möjlighet för många att avsluta sin flyktingresa och välja en varaktig lösning genom att återvända till Syrien. Europeiska unionen och UNHCR har stått vid deras sida under hela exilen, och vi kommer att fortsätta stå sida vid sida med dem när de återvänder och återuppbygger ett nytt Syrien.

Jean-Nicolas Beuze är UNHCR:s företrädare i EU, Belgien, Irland, Luxemburg, Nederländerna och Portugal, och har tidigare tjänstgjort som UNHCR:s företrädare i Irak, Jemen och Kanada. Han har arbetat för FN på fältet och vid högkvarteret i över 27 år. Hans verksamhetsområden är mänskliga rättigheter, skydd av barn och fredsbevarande insatser.

Copyright: Camille Le Coz

Genomförandet av den nya migrations- och asylpakten kan sätta det europeiska projektet på prov

EU:s nya migrations- och asylpakt, som lovordades som en historisk milstolpe när den antogs i maj 2024, måste ännu visa sitt värde. De utmaningar som väntar den under 2025 kommer dock inte att vara enkla: I ett ytterst osäkert geopolitiskt klimat kommer paktens inneboende komplexitet och de snäva fristerna för att genomföra den att nödvändiggöra försiktighet och många avvägningar – en analys av Camille Le Coz från Migration Policy Institute Europe (MPI Europe).

Början av 2025 väcker brådskande frågor om den framtida migrationspolitiken i EU. Den nya kommissionen har satt en tydlig kurs med sin genomförandeplan för den nya migrations- och asylpakten, men förändrade omständigheter hotar att avleda politiskt fokus och resurser till annat. Det kommande valet i Tyskland har ökat osäkerheten, tillsammans med konsekvenserna av Al-Asad-regimens kollaps och den oförutsägbara utvecklingen av kriget i Ukraina. Diskussionerna kring externaliseringsmodeller fortsätter, men dessa insatser sker ofta som isolerade politiska manövrer snarare än som en del av en sammanhållen EU-strategi. Samtidigt fortsätter migrationen att användas som vapen vid Polens gräns till Belarus, och denna instrumentalisering leder i allt högre grad till avsteg från EU-lagstiftningen. Detta år kommer att vara avgörande för huruvida EU kan följa en strategi som främjar förtroende och ger upphov till välbehövliga kollektiva åtgärder, eller om man kommer att ställas inför ytterligare fragmentering.

I maj 2024 framhöll många beslutsfattare i EU antagandet av pakten som en historisk milstolpe, efter år av svåra förhandlingar. Just före valet till Europaparlamentet visade överenskommelsen på unionens förmåga att enas och ta itu med några av sina mest utmanande frågor. En central del av paktens mål var att ta itu med spänningarna kring ansvar och solidaritet, avhjälpa intrycket av en ständig migrationskris och harmonisera skillnaderna i asylförfaranden mellan medlemsstaterna. Den nya ramen bygger till stor del på det befintliga systemet, men inför strängare åtgärder, såsom systematisk screening, förbättrade gränsförfaranden för asyl och återvändande samt undantag från de gemensamma reglerna vid kriser. Pakten upprätthåller också en större europeisering med obligatorisk solidaritet, stärkta roller för EU:s institutioner och byråer samt ökad finansiering och tillsyn från EU:s sida.

Denna förstärkning av EU:s trovärdighet när det gäller att hantera migration som ett block skulle dock kunna bli kortlivad om européerna inte genomför de nya reglerna senast i maj 2026. Denna snäva tidsfrist är särskilt utmanande eftersom pakten kräver att ett komplext system inrättas, resurser mobiliseras och personal rekryteras och utbildas – särskilt för de medlemsstater som befinner sig i frontlinjen. Medlemsstaterna har utarbetat nationella handlingsplaner, men mycket av detta arbete har gjorts bakom stängda dörrar, utan politisk kommunikation. Denna klyfta utgör en ökande risk, eftersom politisk styrning är avgörande för att upprätthålla den bräckliga jämvikten på EU-nivå.

Dessutom kräver genomförandet av det nya systemet att det bildas koalitioner av berörda parter. De nationella asylmyndigheterna är centrala för att omsätta komplexa lagstiftningstexter i praktiska ramar, och EU:s byråer – särskilt EU:s asylbyrå – spelar redan en central roll i denna process. Lika viktigt är icke-statliga organisationers deltagande för att bland annat utnyttja deras sakkunskap och säkerställa tillgång till juridisk rådgivning och tillsyn över de nya förfarandena. För att stödja dessa insatser behövs mer samarbetsinriktade strategier, inbegripet regelbundna samråd, robusta mekanismer för informationsutbyte och operativa arbetsgrupper som möts regelbundet.

Samtidigt har stor uppmärksamhet riktats mot externaliseringsstrategier, som allt fler europeiska huvudstäder betraktar som lösningar på EU:s migrationsutmaningar. Avtalet mellan Italien och Albanien har gett upphov till många diskussioner om dess potential att bättre hantera blandade migrationsströmmar och gett Giorgia Meloni ställning som en ledare på detta område i hela Europa. Det har dock ännu inte gett några resultat och förblir ett bilateralt avtal, vilket utesluter bidrag från andra europeiska partner. Under tiden håller andra regeringar på att ta fram andra, alternativa modeller, såsom knutpunkter för återvändande, och sätt att integrera dem i en EU-omfattande strategi.

Just återvändande kommer att stå i centrum för den politiska debatten under de kommande månaderna. En del av pakten är nämligen avhängig av snabbare återvändanden, särskilt för personer som genomgår gränsförfaranden i de stater som ligger i frontlinjen. Kommissionen och medlemsstaterna strävar efter att hantera denna brådska och samtidigt lämna utrymme för att testa knutpunkter för återvändande, och förslag om att se över återvändandedirektivet väntas i mars. Med tanke på den korta tidsplanen är risken att européerna inte fullt ut reflekterar över lärdomarna från fältet, trots de framsteg som gjorts under det senaste årtiondet på områden såsom uppsökande verksamhet, rådgivning, återanpassningsstöd och ömsesidigt lärande på EU-nivå. Dessutom måste EU vara försiktigt så att experiment med externaliseringsmodeller inte skadar dess förbindelser med ursprungsländerna och försvagar dess övergripande ställning.

Denna svåra balansakt äger rum i ett ytterst osäkert klimat, vilket gör genomförandet av pakten till ett test inte bara för migrationshanteringen utan även för det bredare EU-projektet. Situationen vid den polska

gränsen i synnerhet belyser de särskilda utmaningarna med att upprätthålla bindande regler under trycket av en fientlig granne. När det gäller Syrien och Ukraina måste de europeiska huvudstäderna vara förberedda på oförutsedda händelser. Under det kommande året kommer det att vara avgörande att främja ett starkt ledarskap på EU-nivå för att genomföra de nya reglerna och fortsätta att utforska innovationer som är förenliga med och stärker en gemensam strategi. Detta omfattar att inrikta insatserna på att upprätta resilienta partnerskap med prioriterade länder och undvika att resurser avleds till politiska knep.

Camille Le Coz är biträdande direktör vid Migration Policy Institute Europe, ett Brysselbaserat forskningsinstitut som strävar efter att effektivisera hanteringen av invandring, integrationen av invandrare och asylsystemen samt att förbättra situationen för nyanlända, familjer med invandrarbakgrund och mottagande samhällen.

Copyright: Schotstek

Schotstek: Främja lika möjligheter och mångfald i ledande befattningar

Härkomst och social bakgrund får aldrig utgöra hinder för framgång. Det skriver Evgi Sadegie, verkställande direktör för Schotstek, en organisation med säte i Hamburg och Berlin som främjar lika möjligheter och kulturell mångfald i yrkesvärlden. Schotsteks unika stipendieprogram syftar till att stödja intelligenta, ambitiösa och motiverade unga människor med invandrarbakgrund på deras resa till ledande befattningar inom forskning, näringsliv och samhälle. Genom att hjälpa dem att bygga upp starka nätverk och rusta dem med rätt kompetens hjälper Schotstek begåvade studenter och unga yrkesverksamma att nå sin fulla potential.

Av Evgi Sadegie

Tyskland är ett land präglat av kulturell mångfald, men detta återspeglas fortfarande knappt alls i landets ekonomiska, vetenskapliga, kulturella och politiska ledarskap. Personer med invandrarbakgrund möter ofta hinder som förvärrar sociala ojämlikheter. Det innebär missad innovationspotential och undergräver den sociala sammanhållningen. Fördomar, ojämlika utbildningsmöjligheter och brist på förebilder och nätverk hindrar många begåvade människors karriärutveckling.

Tillsammans med några vänner grundade Sigrid Berenberg Schotstek 2013. Sigrid Berenberg är advokat och har sedan många år arbetat för att främja social rättvisa och mångfald. Tillsammans med likasinnade personer inrättade hon Schotstek för att specifikt ge smarta, ambitiösa och motiverade unga människor med invandrarbakgrund möjlighet att nå ledande befattningar. Hon har främjat högpresterande stipendiater som kommer att bli framtida inflytelserika personer och beslutsfattare. Under många år deltog Sigrid Berenberg fullt ut i genomförandet av programmet på helt frivillig basis.

Schotstek är ett företag utan vinstsyfte som stöds genom donationer och gemensamma initiativ med andra företag. Programmet får starkt stöd av ett nätverk av partner, rådgivande organ och vänner – som alla är beslutsfattare på hög nivå från en rad olika sektorer och kulturer. Det är särskilt värt att nämna att tre av de sju partnerna och den nuvarande verkställande direktören själva är alumner från Schotstek-programmet. Detta visar hur Schotstek i allt högre grad överför ansvaret till de begåvningar som man stöder och därmed har en bestående inverkan.

Schotstek erbjuder unikt stöd till studenter och unga yrkesverksamma genom två parallella program. Urvalskommittéerna väljer ut upp till 25 studenter varje år i Hamburg och upp till 20 unga yrkesverksamma i Hamburg och Berlin. Efter ett obligatoriskt tvåårigt program stannar deltagarna kvar i nätverket och kan delta i evenemang.

Kärnan i Schotstek-programmet är byggandet av starka nätverk: Många ungdomar med invandrarbakgrund har inte tillgång till de yrkesmässiga och sociala band som är avgörande för att göra karriär. Schotstek sätter dem i kontakt med alumner, rådgivande organ och experter från näringslivet, den vetenskapliga världen, politiken, kulturvärlden och samhället. Regelbundna evenemang såsom temakvällar och diskussioner med ledande personer främjar utbyten och vidgar deras vyer. Dessa band öppnar karriärmöjligheter och skapar en gemenskap som möjliggör långsiktigt stöd och ömsesidig framgång. Alumner spelar nu en viktig roll genom att dela med sig av sina kunskaper och nätverk och kontinuerligt utvidga Schotsteks räckvidd.

Schotstek erbjuder workshoppar och coachning som specifikt förbereder deltagarna för ledande befattningar. Genom utbildning stärks nyckelkompetenser som kommunikationsförmåga, självförtroende och ledarskapsförmåga. Deltagarna får också personligt stöd av mentorer. De står i kontakt med erfarna yrkesverksamma och chefer som kan ge värdefulla insikter i yrkesvärlden samt hjälpa dem att planera sin karriär och hantera yrkesmässiga utmaningar. Mentorerna fungerar som förebilder som uppmuntrar deltagarna att eftersträva yrkesmässiga mål och övervinna hinder.

Ett annat särdrag i Schotstek-programmet är deltagandet i olika kulturaktiviteter. Deltagarna besöker museer, teatrar, operor, gallerier och andra kulturinstitutioner. Detta stärker den kulturella bildningen, den personliga utvecklingen och anknytningen till hemstäderna. Dessa erfarenheter vidgar stipendiaternas vyer och främjar en känsla av tillhörighet.

Schotstek strävar efter att främja mångfald på ledningsnivå. Härkomst och social bakgrund får inte längre utgöra hinder för framgång. Sedan starten har Schotstek gett stöd till hundratals unga människor, och över 240 deltagare och alumner har fortsatt att vara aktiva. Många deltar i alumnernas rådgivande nämnd, är ambassadörer, stöder arbetet på sociala medier eller delar med sig av sina erfarenheter som stödpersoner eller mentorer. Alla tidigare Schotstek-stipendiater förblir en permanent del av nätverket – en modell som möjliggör varaktig framgång. Utvidgningen av programmet till Berlin år 2023 visar att Schotstek-konceptet också kan genomföras framgångsrikt i andra städer.

Schotstek är mer än ett stödprogram – det är en rörelse som på ett imponerande sätt visar hur högpresterande mångfald konkret kan främjas och synliggöras. Schotstek öppnar upp och skapar möjligheter som går utöver individens framgång och visar hur Tyskland fullt ut kan utnyttja sin potential som invandringsland. Genom att främja framstående begåvningar och undanröja hinder spelar programmet en avgörande roll för att forma ett rättvisare och framtidssäkrat samhälle, något som är väsentligt i en globaliserad värld.

Evgi Sadegie, som har en magisterexamen i turkiska studier, är verkställande direktör för Schotstek gGmbH och själv en alumn från 2014 års kull. Tidigare ledde hon mentorskapsprojektet ”Yoldaş” vid BürgerStiftung

Hamburg, som stöder barn från socioekonomiskt missgynnade turkisktalande familjer. På så sätt främjade hon lika möjligheter i en annan viktig ände av jämlikhetsspektrumet. Med sin omfattande erfarenhet av projektledning, särskilt inom mentorskap och interkulturellt samarbete, verkar hon aktivt för att främja mångfald och integration i samhället.

Copyright: Almir Hoxhaj

Albaner ej tillåtna: en invandrares berättelse om utmaningar, anpassning och hopp

Den till Grekland invandrade albanen Almir Hoxhaj talar nu grekiska lika bra som sitt modersmål. Efter mer än 30 år i Grekland känner han sig som en del av landet, men det har inte varit lätt att anpassa sig till det grekiska samhället, där ordet ”alban” till och med används som ett skällsord. Det här är hans berättelse.

Jag föddes i en liten by i distriktet Avlonas, där jag bodde tills jag var tolv år. Min familj flyttade till Tirana, men 1997 fattade jag det svåra beslutet att söka en bättre framtid i Grekland. Det var vanligt vid den här tiden, efter det att gränserna öppnats, att albaner sökte trygghet i Grekland. Jag antar att landgränsen gjorde det lättare. Jag passerade gränsen till fots arton gånger. Jag var rädd för havet. Jag minns min sista vandring, på fem dagar till Veroia, där jag trots ett ständigt regnande var fruktansvärt törstig. När jag slutligen höll ett fullt glas vatten i min hand var det inte tillräckligt för att släcka min törst. Det var så mitt liv i Grekland tog sin början. Med ett fullt glas vatten i min hand.

Min första kontakt med landet ägde rum när jag var 15 år och för första gången i hemlighet passerade gränsen med vänner. Det slog oss överhuvudtaget inte att vi gjorde något olagligt. Om jag hade kunnat flyga till Grekland skulle jag ha gjort det. Grekland med sitt språk, sin mytologi och sin historia var särskilt lockande för mig. Under somrarna arbetade jag hårt och försökte stödja min familj. Min slutliga flytt till Grekland präglades av utmaningar: rättsosäkerhet, rasism och integrationsproblem. Jag minns tydligt en händelse i början. Där befann jag mig nu illegalt, utan försäkring och utan att kunna språket – och då gick en av mina tänder sönder. Mitt enda alternativ var att själv dra ut den framför en spegel med hjälp av några tänger som jag använde på jobbet. Min mun var full av blod.

Det var inte lätt att anpassa sig till det grekiska samhället. Som första generationens invandrare kände jag mig som en utlänning – som om jag hela tiden hade blod i munnen. Jag var där illegalt och jag var rädd för att gå ut och ta en promenad eller en kopp kaffe. Jag upplevde rasism överallt, i många former. En pappa hotade sitt lilla barn med att hämta albanerna, som skulle äta upp barnet, om det inte höll tyst. Jag nekades att komma in på kaféer, klubbar och andra platser, varav vissa, i början av min tid i Grekland, till och med hade skyltar där det stod ”Inga albaner”. De sade att vi var smutsiga eftersom vi hade en annan religion. Relationen mellan greker och albaner är bättre nu, även om det fortfarande finns stereotyper. I Grekland används till och med ordet ”alban” som ett skällsord. Rasism fanns, och finns fortfarande, men nu i mildare form. Tiderna har förändrats. Rasismen finns dock kvar och förstärks av ekonomiska svårigheter och brist på utbildning.

Fördomar och diskriminering är djupt rotade och ger ofta upphov till extrema politiska och sociala mönster som breder ut sig, och till och med sträcker sig så långt som till Europaparlamentet. Det är tragiskt! Även om situationen har förbättrats är rasismen fortfarande en realitet. Det finns dock hopp för de yngre generationerna. Våra barn kommer att ha bättre chans att bli helt accepterade. Det gäller även min tolvåriga dotter.

I dag arbetar jag som byggnadsentreprenör, och jag blickar tillbaka med blandade känslor. Svårigheterna att passa in och den bristande acceptans som jag upplevde var en del av vardagen. Likväl utvecklade jag tack vare dessa utmaningar en djupare förståelse för livet och vikten av integration.

Albanien kommer alltid att vara en del av mig. Jag minns tydligt åren under kommunistregimen. Det var en tid av paranoia, rädsla, osäkerhet och extrem fattigdom. Regimens fall innebar lättnader, men också nya problem såsom arbetslöshet och kriminalitet. Dessa erfarenheter har format mig. Genom dem har jag lärt mig att uppskatta den stabilitet och frihet som jag funnit i Grekland.

På ett personligt plan känner jag mig sammanbunden med Grekland. Även om mitt hjärta finns i min by i Albanien så är det här jag har mitt liv. Min grekiska är lika bra som mitt modersmål. Mina erfarenheter, mina strider och det jag har åstadkommit gör mig till en del av det här landet. Jag hoppas att det grekiska folket med tiden kommer att acceptera oss fullt ut och erkänna vårt bidrag till samhället.

Migration är ett prövning full av utmaningar, men också möjligheter, och som albansk migrant i Grekland är detta något jag varit tvungen att gå igenom. Min berättelse kantas av utmaningar, strävan att passa in och hopp.

Under de kommande åren ser jag mig själv fortsätta mitt liv i Grekland, som är mitt hem, medan Albanien blir en jämbördig medlem av Europeiska unionen. Det är denna som nu är allas vårt hemland.

Almir Hoxhaj *är 47 år. Han bor och arbetar i Tripoli, en liten stad på den grekiska halvön Peloponnesos. Han har en dotter på tolv år. Hans favoritstad är Berlin. Han talar och skriver grekiska flytande och har översatt boken ”The Saga of the Stars of Dawn” [Το έπος των άστρων της Αυγής] av den albanska författaren Rudi Erebara till grekiska. Boken tilldelades EU:s litteraturpris 2017 och beskriver det albanska folkets tragedi under 1900-talet. Även om historien utspelar sig under det föregående århundradet förblir totalitarismens, fascismens och irrationalismens väsen tyvärr relevanta än i dag, i mer ”modern” tappning.*

Redaktör

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Laura Lui (ll)

Medverkande i detta nummer

Christian Weger (cw)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Laura Lui (ll)
Leonardo Pavan (lp)
Marco Pezzani (mp)

Margarita Gavanas (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Medverkande i detta nummer

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Adress

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546.94.76
Email: eescinfo@eesc.europa.eu

EESC info is published nine times a year during EESC plenary sessions. EESC info is available in 24 languages
EESC info is not an official record of the EESC's proceedings; for this, please refer to the Official Journal of the European Union or to the Committee's other publications.
Reproduction permitted if EESC info is mentioned as the source and a link is sent to the editor.

01/2025